

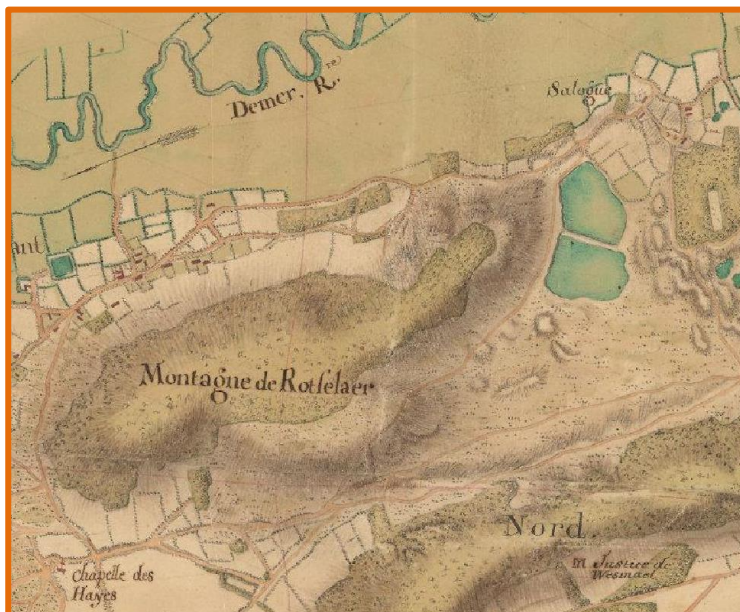

ARCHEOLOGIENOTA

ROTSELAAR – BERKENLAAN (AANPASSING)

N. GEELEN, D. WIJNS, S. VERSTREKEN,
K. BOUCKAERT & J. CLAESEN

JANUARI 2026

Titel
Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Rotselaar – Berkenlaan (aanpassing)

Auteur(s)
Geelen Niels, Wijns Dimitri, Verstreken Stien,
Bouckaert Kevin, & Claesen Jan

Projectnummer
2025K255

Plaats en datum
Kortenaken, januari 2026

Reeks en nummer
ARCHEBO rapport 2025K255
ISSN 2034-5615

© 2026 ARCHEBO bv

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht</i>	<i>4</i>
1.3	<i>Doelstellingen</i>	<i>7</i>
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	<i>7</i>
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	<i>7</i>
2	Huidige & toekomstige situatie	8
2.1	<i>Huidige situatie</i>	<i>8</i>
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	<i>10</i>
3	Bureauonderzoek	14
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	<i>14</i>
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	<i>23</i>
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen</i>	<i>25</i>
3.4	<i>Archeologische verwachting</i>	<i>33</i>
4	Resultaten bureauonderzoek	34
4.1	<i>Algemeen</i>	<i>34</i>
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	<i>34</i>
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek</i>	<i>36</i>
4.4	<i>Programma van maatregelen</i>	<i>38</i>
5	Bibliografie	39
6	Figurenlijst.....	40
7	Plannenlijst.....	41

1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden

1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

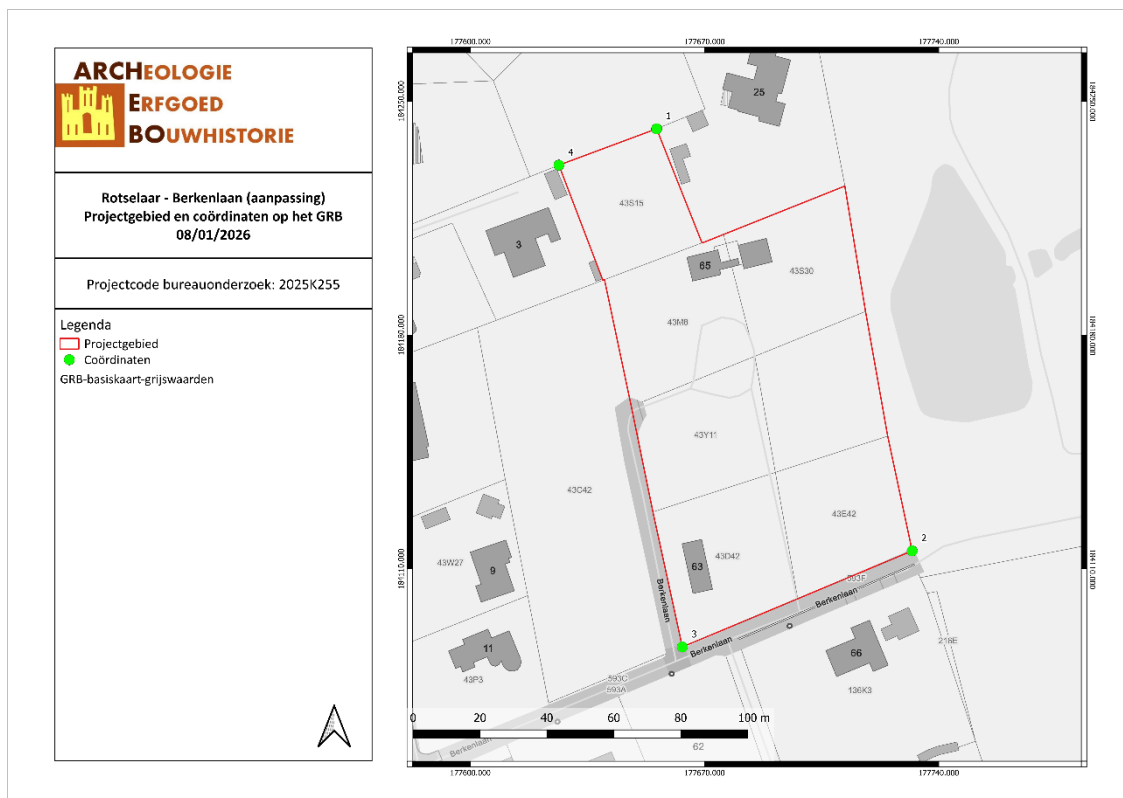
Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bv een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied gelegen aan de Berkenlaan te Rotselaar (Vlaams-Brabant). Het betreft een aanpassing van een reeds goedgekeurde archeologienota (id 35021)¹. Het projectgebied zal verkaveld worden en heeft een oppervlakte van ca. 9404 m².

Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in januari 2026 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

¹ GEELEN N., WIJNS D., VERSTREKEN S., BOUCKAERT K. & CLAESEN J., *Archeologienota Rotselaar – Berkenlaan*, Kortenaeken, 2025.

Administratieve fiche			
Naam site:	Rotselaar – Berkenlaan (aanpassing)		
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem		
Ligging:	Vlaams-Brabant, Rotselaar, Berkenlaan 63-65-67		
Kadaster:	Rotselaar, afdeling 1/Rotselaar, sectie E, percelen 43S15, 43M8, 43S30, 43Y11, 43Z11, 43D42, 43E42, 43L8, 43N8		
Coördinaten:	1	X	177655.69
		Y	184241.71
	2	X	177732.08
		Y	184115.43
	3	X	177663.38
		Y	184086.63
	4	X	177626.47
		Y	184230.84
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenen		
Projectcode bureauonderzoek:	2025K255		
Projectleiding:	Jan Claesen		
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014		
Bewaarplaats archief:	Bij de opdrachtgever		
Grootte projectgebied:	Ca. 9404 m²		
Uitvoeringsperiode:	Januari 2026		
Reden van de ingreep	Verkaveling		
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.		
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, verstoring, verkaveling, woonparkgebied, Rotselaar		

De onderstaande GRB-kadasterkaart en Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

ROBE/8/1/26/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2026)

ROBE/8/1/26/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2026)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek aangezien er nog geen zekerheid is over het bekomen van de omgevingsvergunning. Tevens dient op perceel 43D42 nog een gebouw gesloopt te worden. De sloop mag gebeuren tot op het maaiveld. Sloopwerken onder het maaiveld dienen te gebeuren na afloop van het archeologisch onderzoek of onder begeleiding van een erkend archeoloog. Te kappen bomen mogen gekapt worden tot op het maaiveld. De stronken mogen verwijderd worden na afloop van of in functie van het archeologisch onderzoek.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

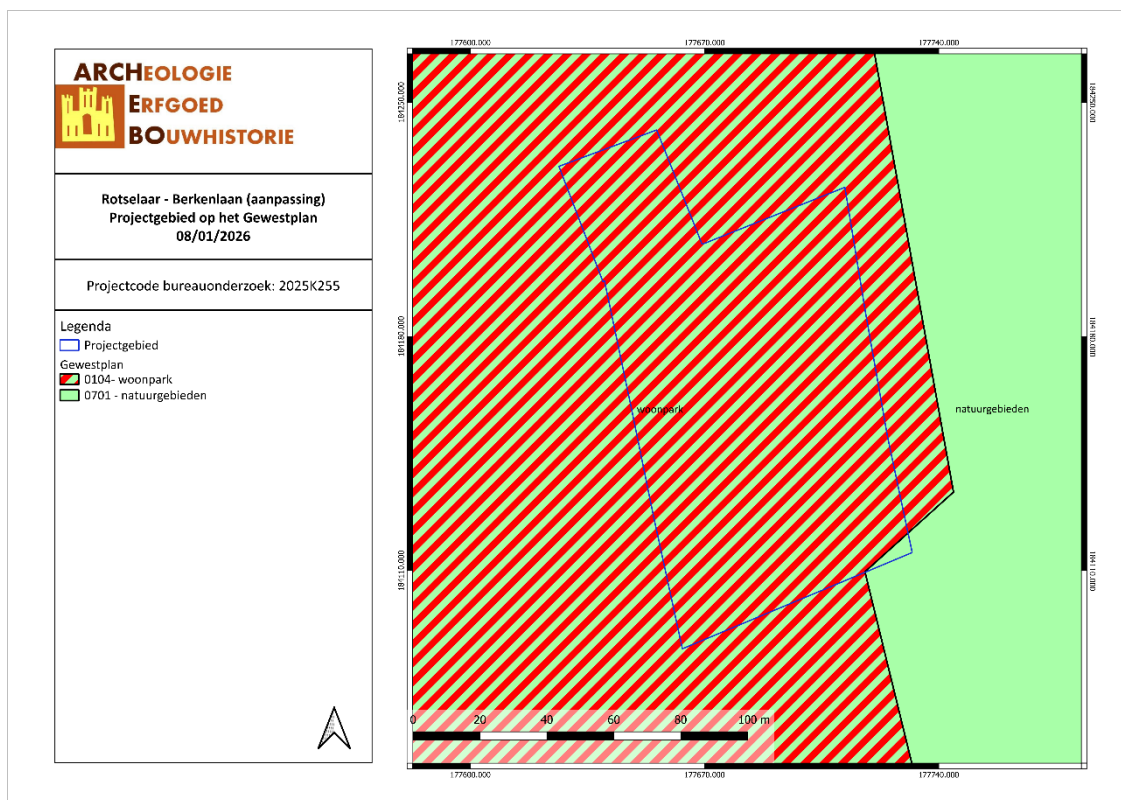
2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied grenst in het zuiden aan de Berkenlaan, die op deze locatie een onverharde weg is. Het projectgebied is quasi volledig bedekt met bomen en struiken. Centraal lijkt er een meer open plek te zijn. In het zuidwesten is nog een gebouw aanwezig (Berkenlaan 63), evenals twee gebouwen in het noorden (Berkenlaan 65 – 67), bereikbaar via een inrit vanaf het zuiden. Het projectgebied is op het gewestplan quasi volledig gelegen binnen woonparkgebied. Het uiterste zuidoosten valt binnen natuurgebied.

ROBE/8/1/26/3 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Situering van het projectgebied op Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2026)

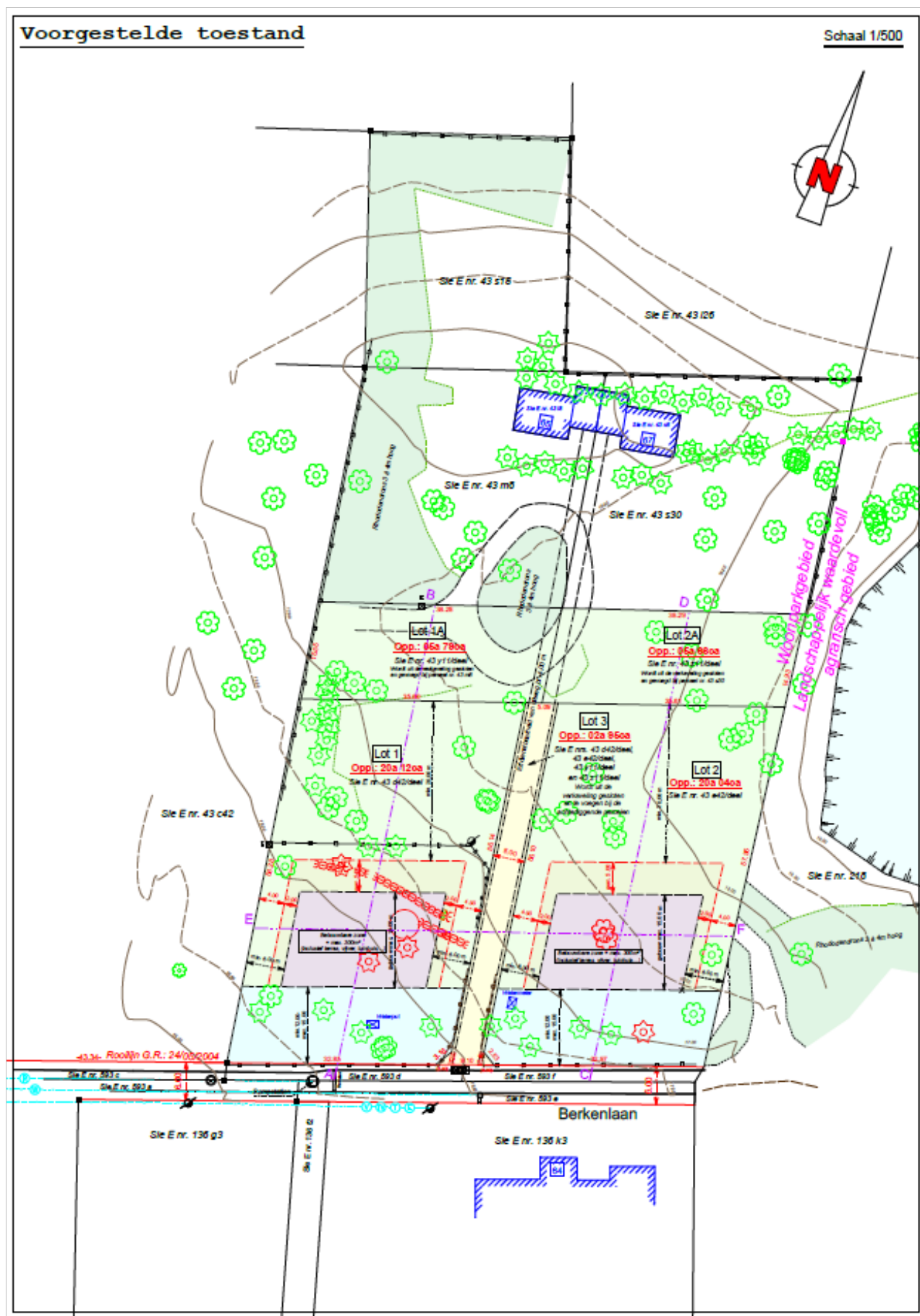
ROBE/8/1/26/4 - Digitale aanmaak

Figuur 5: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2026)

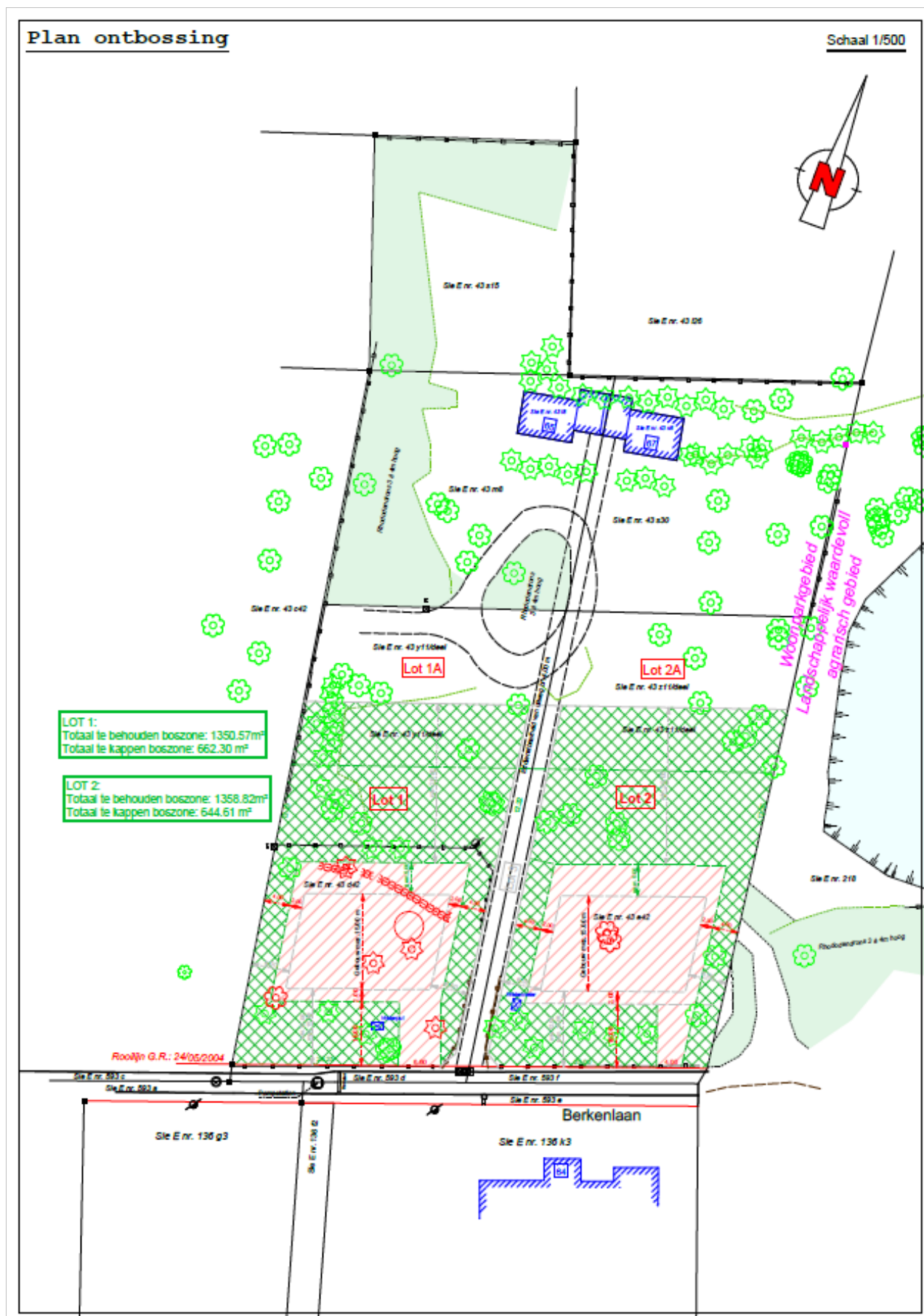
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

De bestaande bebouwing zal gesloopt worden. Vervolgens wordt het projectgebied verkaveld. Lot 1 heeft een oppervlakte van 2012 m² en lot 2 heeft een oppervlakte van 2004 m². Beide loten grenzen in het zuiden aan de Berkenlaan en zullen in de toekomst bebouwd worden. De toekomstige rooilijn ligt minimaal 12 en maximaal 15 m van de Berkenlaan. Aangezien het projectgebied gelegen is in woonparkgebied dienen de bestaande bomen zoveel mogelijk bewaard te blijven. Er werd binnen beide loten een bebouwbare zone afgebakend van telkens 300 m². Enkel binnen deze zone mag er gebouwd worden (inclusief aanleg van terrassen, vijvers, tuinhuizen etc.). Rondom beide bebouwbare zones wordt nog een tuinzone voorzien met een oppervlakte van 200 m². In deze tuinzone kunnen nog bodemingrepen plaatsvinden. Tevens is er vanaf beide bebouwbare zones nog een zone voorzien voor de oprit en nutsvoorzieningen vanaf de Berkenlaan naar de inpandige garage. Buiten deze voornoemde zones dienen loten 1 en 2 onbebouwd te blijven. Binnen de rest van deze beide loten dienen alle bestaande bomen behouden te blijven en mogen er geen bodemingrepen plaatsvinden. Aangezien het om een verkaveling gaat is er nog geen exacte informatie over de diepte van de toekomstige verstoringen. Er wordt bijgevolg uitgegaan van een maximale verstoringsgraad binnen de beide bebouwbare zones, tuinzones en opritten. Deze oppervlakte bedraagt 662,3 m² voor lot 1 en 664,61 m² voor lot 2, in totaal dus ca. 1307 m².

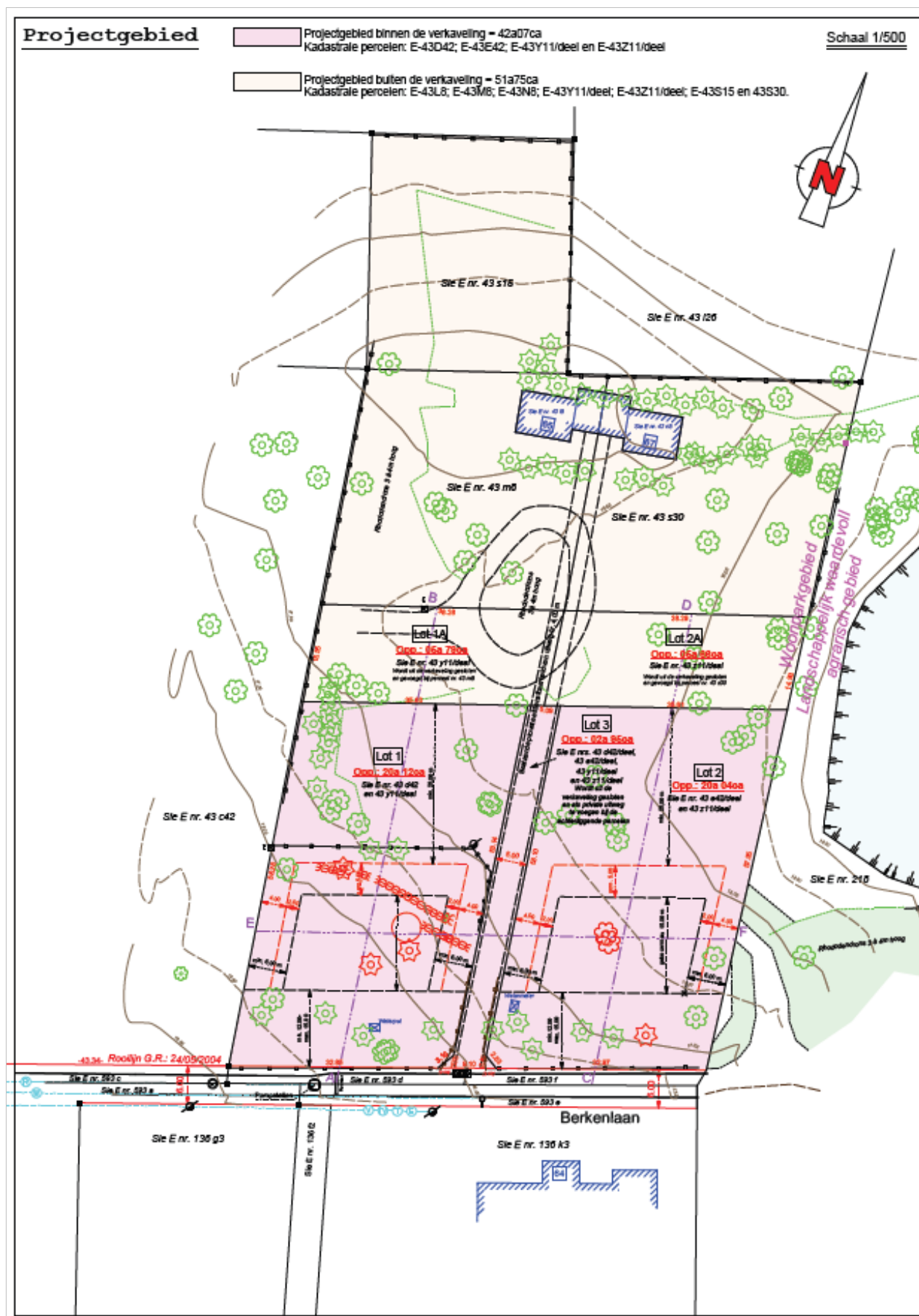
Ten noorden van deze loten werden nog loten 1A en 2A afgebakend, met een oppervlakte van respectievelijk 579 en 566 m². Deze loten zullen uit de verkaveling gesloten worden en bij de noordelijker gelegen percelen 43M8 en 43S30 gevoegd worden. Binnen de drie meest noordelijke loten (dit wil zeggen bebouwde loten 43M8 en 43S30 met respectievelijk huisnummers 65 en 67 én het onbebouwde perceel 43S15) worden eveneens geen bodemingrepen gepland. Tenslotte ligt er centraal binnen het projectgebied nog lot 3. Het gaat om een erfdienstbaarheid voor de noordelijker gelegen huisnummers 65 en 67. Dit lot zal een private weg worden. Ook lot 3 zal uit de verkaveling gesloten worden, hier zijn geen bodemingrepen voorzien.

Figuur 6: Verkevelingsplan (opdrachtgever, 2025)

Figuur 7: Plan ontbossing (opdrachtgever, 2025)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

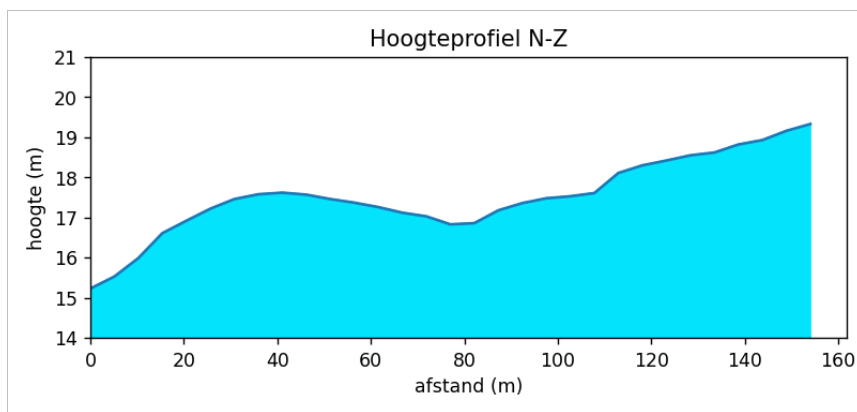
De gebruikte kaarten werden in georeferencierte vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplott op de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

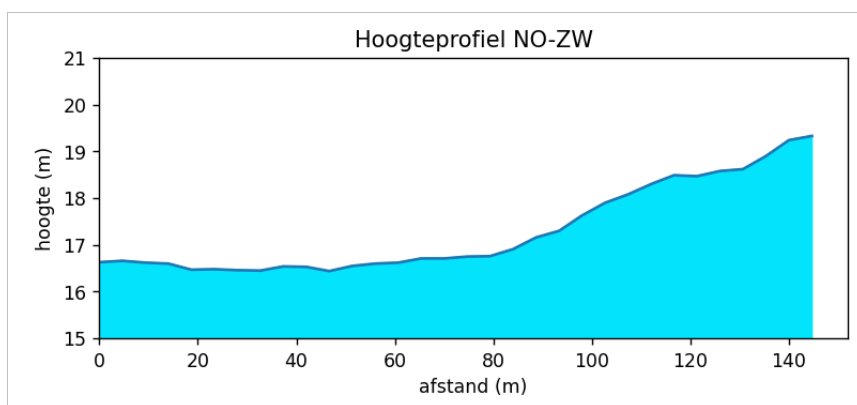
3.1.1 Topografische situering

Het projectgebied grenst in het zuiden aan de Berkenlaan te Rotselaar (Vlaams-Brabant).

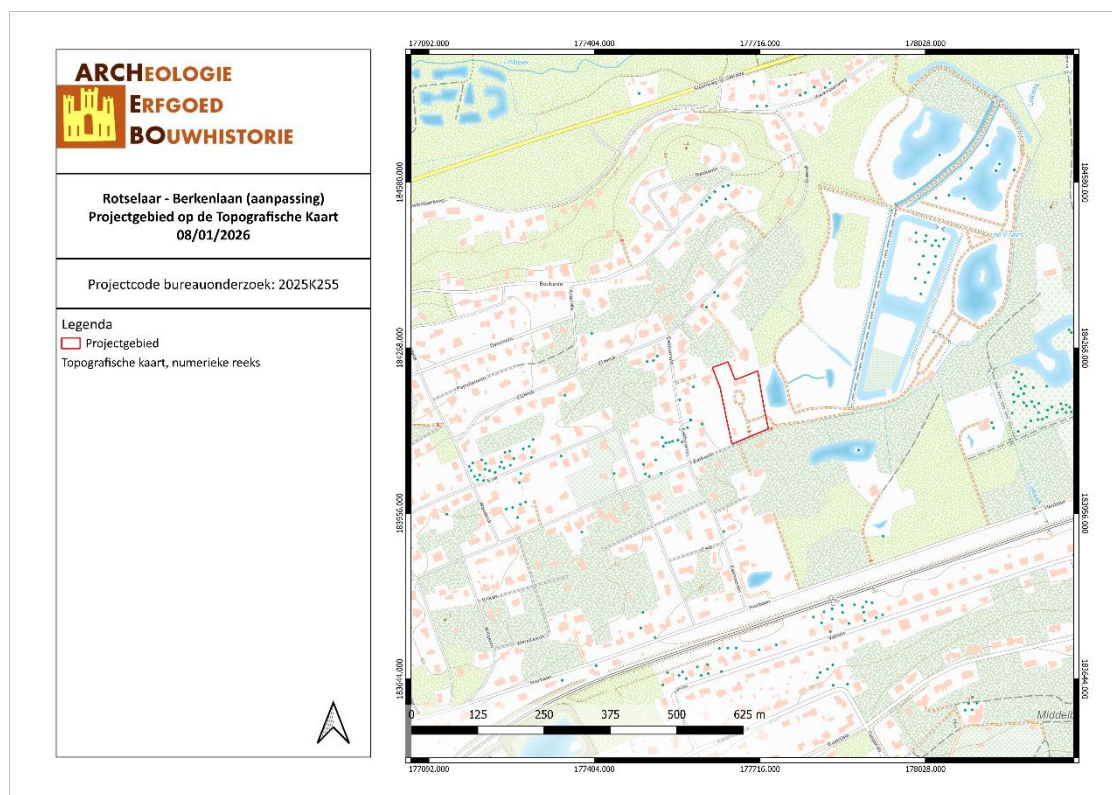
Het projectgebied stijgt van ca. 15,3 m TAW in het noorden naar ca. 19,5 m TAW in het zuiden, een stijging van 4 m over een afstand van ca. 155 m. Binnen het projectgebied is wel wat reliëf te zien, waarbij het noorden en zuiden hoger liggen dan het centrale deel. Dit is mogelijk te verklaren door de aanwezigheid van duinen. Op grotere schaal is te zien dat het projectgebied gelegen is in een lager gelegen zone tussen twee heuvelruggen ten oosten en zuiden van het projectgebied. De dichtstbijzijnde waterloop is de Leibeek die ca. 500 m ten oosten van het projectgebied stroomt. Het gaat vermoedelijk echter om een niet natuurlijke waterloop: er zijn op deze locatie geen fluviatiele afzettingen gekarteerd en op de oudste historische kaarten staat deze waterloop ook niet afgebeeld. De dichtstbijzijnde natuurlijke waterlopen liggen ten noorden van het projectgebied: de Leibeek (met dezelfde naam als de hierboven genoemde niet natuurlijke waterloop, doch beide waterlopen staan niet met elkaar in verbinding) ligt 700 m van het projectgebied en de Demer 1100 m. Deze verre verwijdering van waterlopen betekent echter niet dat de kans op het aantreffen van steentijd artefactensites laag is. In de omgeving worden poelen afgebeeld op de historische kaarten, en het projectgebied is ook gelegen in een gradiëntenzone: in de omgeving komen zowel droge als zeer natte gronden voor. In de omgeving liggen enkele locaties waar lithische artefacten zijn aangetroffen. De landschappelijke ligging van deze locaties verschilt wel van de locatie van het projectgebied: de locaties met lithische artefacten liggen meer op de heuvels en/of dicht bij de natuurlijke waterlopen. Al bij al is er een (gemiddelde tot lage) kans op het aantreffen van steentijd artefactensites.

Figuur 9: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in N-Z richting (Geopunt, 2026)

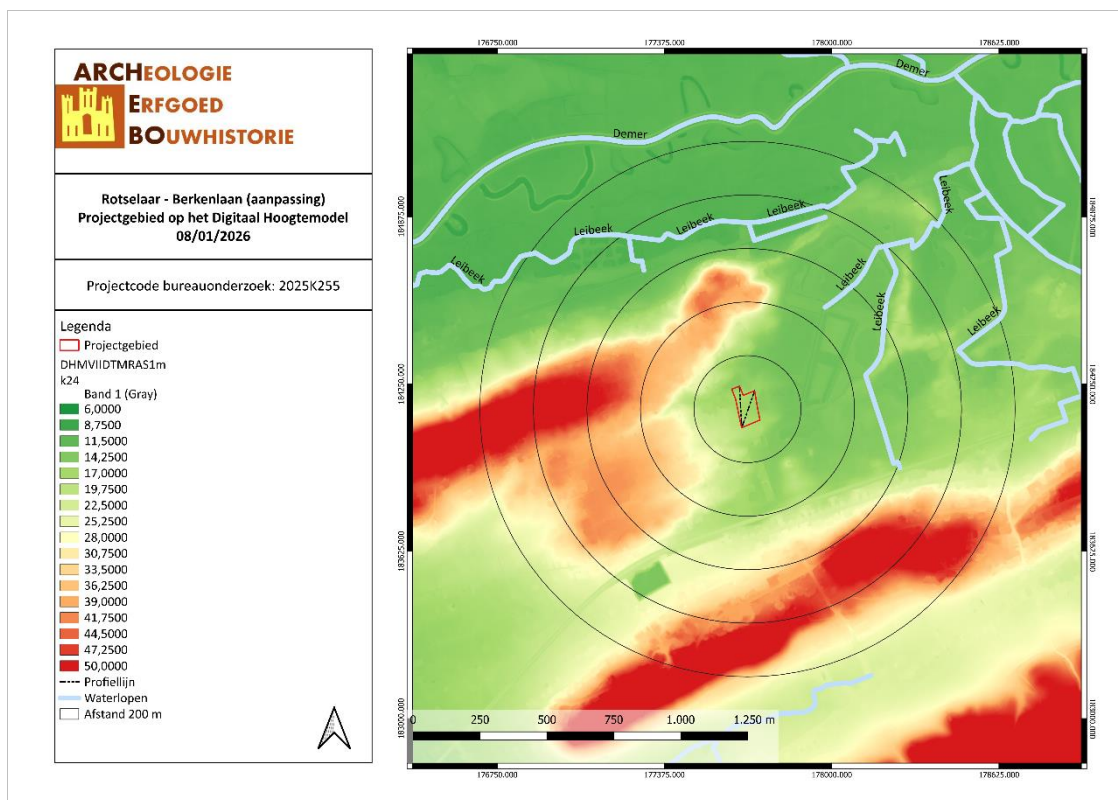

Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in NO-ZW richting (Geopunt, 2026)

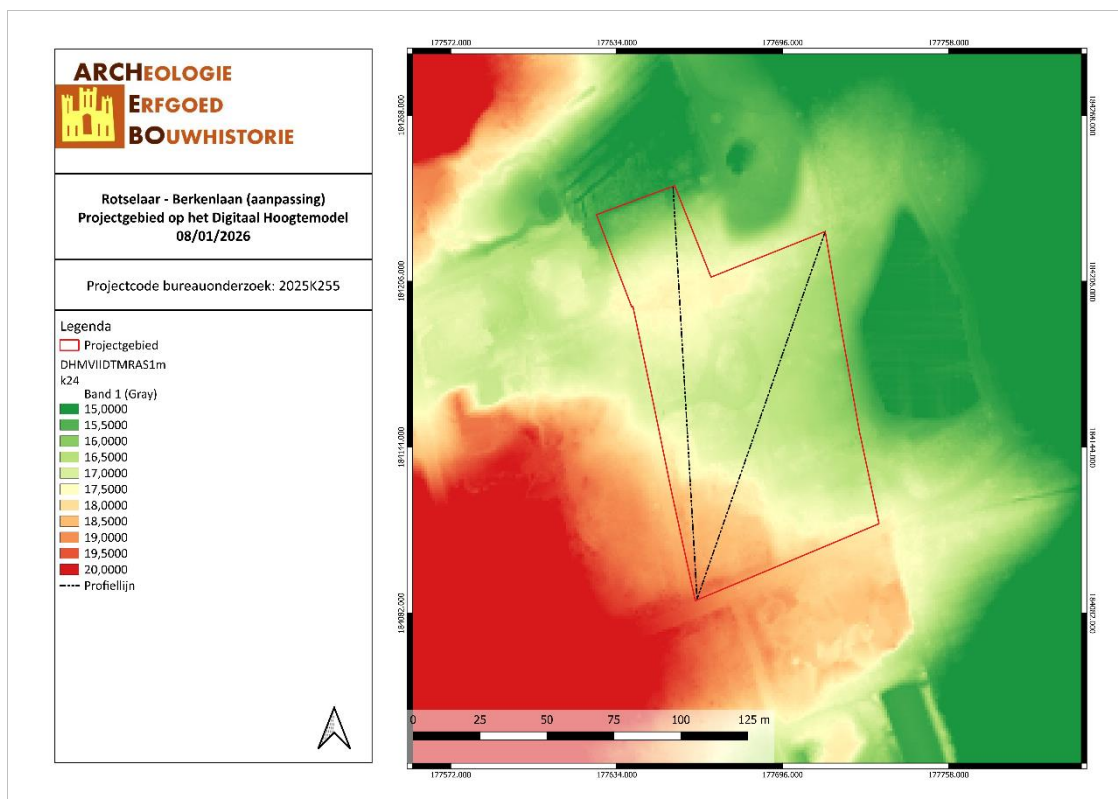
ROBE/8/1/26/5 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2026)

ROBE/8/1/26/6 - Digitale aanmaak

Figuur 12: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2026)

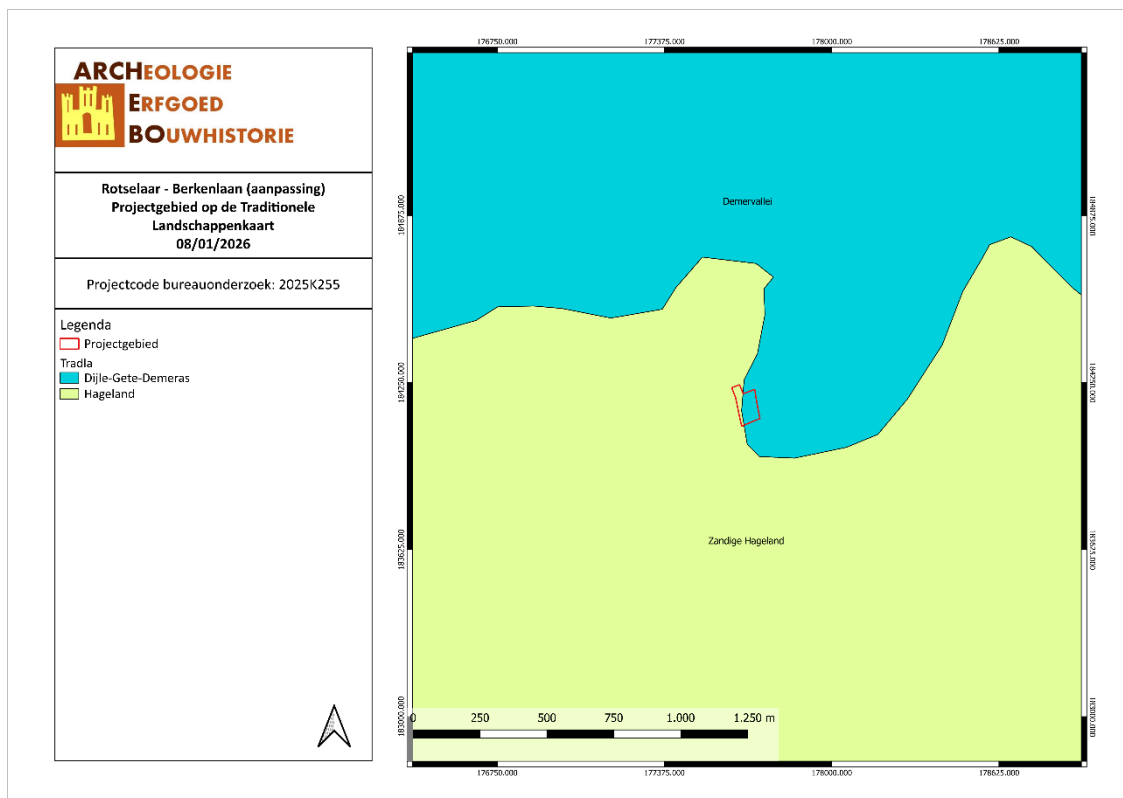
ROBE/8/1/26/7 - Digitale aanmaak

Figuur 13: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2026)

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het projectgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart grotendeels gekarteerd binnen de Dijle-Gete-Demeris, meer bepaald binnen de Demervallei. Het meest westelijke deel valt binnen het (Zandige) Hageland.

ROBE/8/1/26/8 - Digitale aanmaak

Figuur 14: Boortmeerbeek aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2026)

3.1.2.2 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op basis van de Databank Ondergrond Vlaanderen bevindt het projectgebied zich binnen de Formatie van Diest, die opgebouwd is uit groen tot bruin zand. De formatie is glauconietrijk en heterogeen en heeft meerdere grindlagen, (ijzer)zandsteenbanken, klei- en micarijke horizonten en een schuine gelaagdheid.²

ROBE/8/1/26/9 - Digitale aanmaak

Figuur 15: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2026)

² 'Geopunt', z.d., <https://www.geopunt.be/>

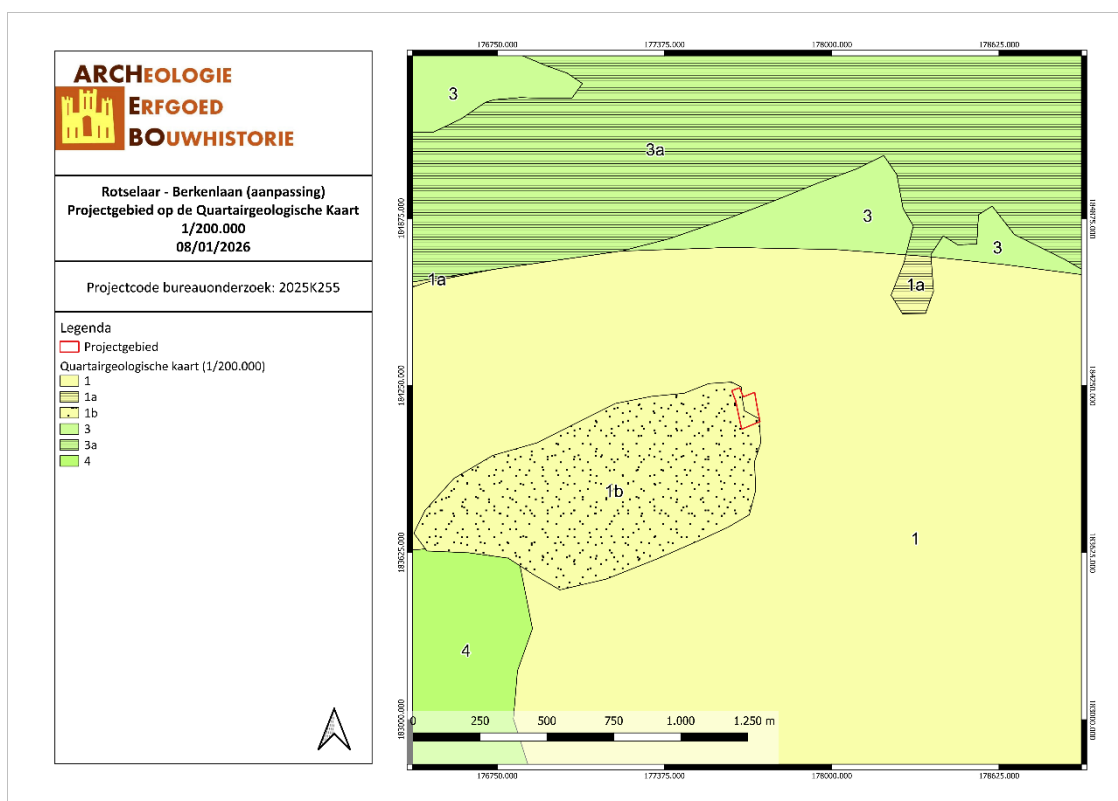
LAGA P., LOUWY S. & GEETS S., 'Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)', *Geologica Belgica*, 4/1-2 (2001): p. 144.

3.1.2.3 Quartair

Volgens de quartairgeologische kaart (1/200.000) bevindt het projectgebied zich deels binnen profieltype 1 (noordoosten) en deels binnen profieltype 1b.

Type 1 bestaat uit hellingsafzettingen van het Quartair en/of eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen. De eolische afzettingen bestaan in het noordelijke en het centrale gedeelte van Vlaanderen uit zand tot zandleem, in het zuidelijke gedeelte bestaan deze uit silt (loess).

Type 1b is gelijkaardig, maar bovenop deze afzettingen liggen nog zandige eolische afzettingen uit het Holoceen en mogelijk het Tardiglaciaal.³

ROBE/8/1/26/10 - Digitale aanmaak

Figuur 16: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2026)

1 ELPw Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen; zand tot zandleem in het noordelijke en het centrale gedeelte van Vlaanderen; silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen. HQ Hellingsafzettingen van het Quartair.	1b EH Zandige eolische afzettingen van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan). ELPw Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen; zand tot zandleem in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen; silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen. HQ Hellingsafzettingen van het Quartair.
--	--

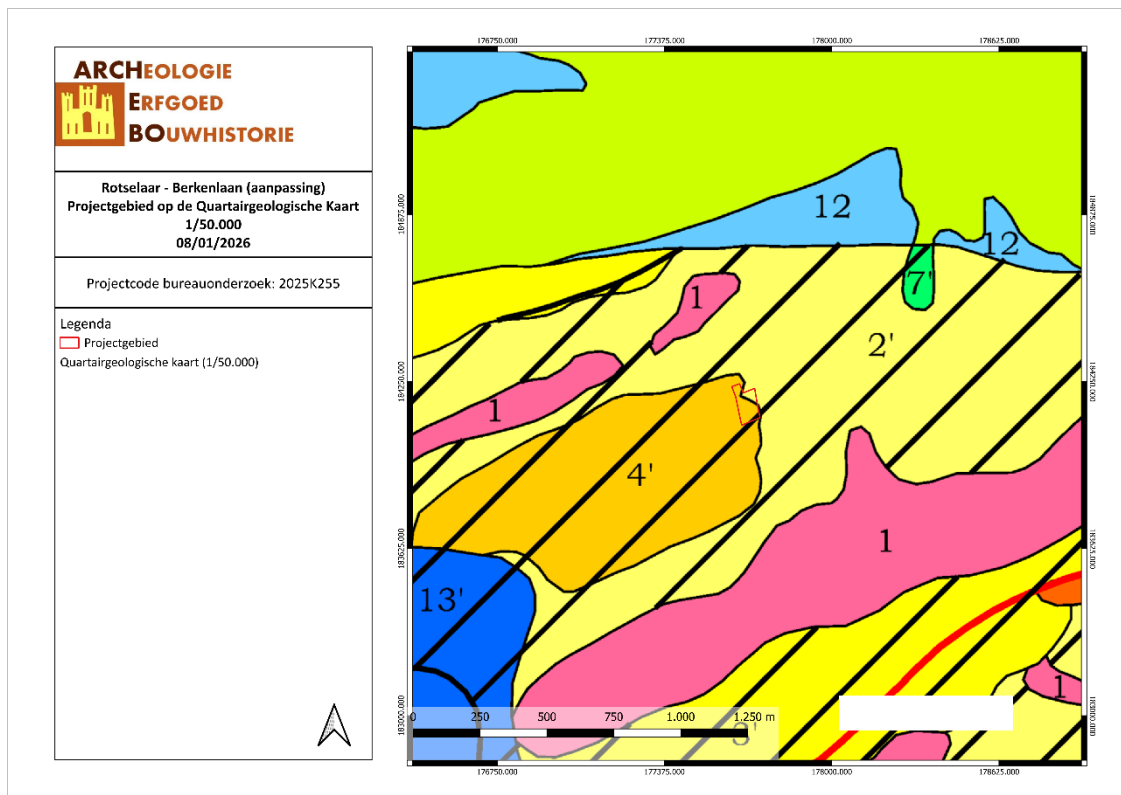
Figuur 17: Uitleg van het type volgens de quartairgeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2026)

³ Databank Ondergrond Vlaanderen.

Volgens de quartairgeologische kaart (1/50.000) ligt het projectgebied quasi volledig binnen profieltype 4'. De meest noordoostelijke hoek valt binnen profieltype 2'.

Type 4' is opgebouwd uit de Formatie van Gent. Dit zijn zandige tot zandlemige afzettingen uit het Weichseliaan (Boven-Pleistoceen) die bovenaan homogeen zijn, mogelijk gevolgd door alternerende zand- en leemlagen. In het basisgedeelte zit veel herwerkt tertiair materiaal. Bovenop de Formatie van Gent liggen Holocene eolische duinafzettingen die bestaan uit fijn tot half fijn zand.

Type 2' is identiek, maar de Formatie van Gent is hier maximaal 1,2 m dik en de duinafzettingen ontbreken.⁴

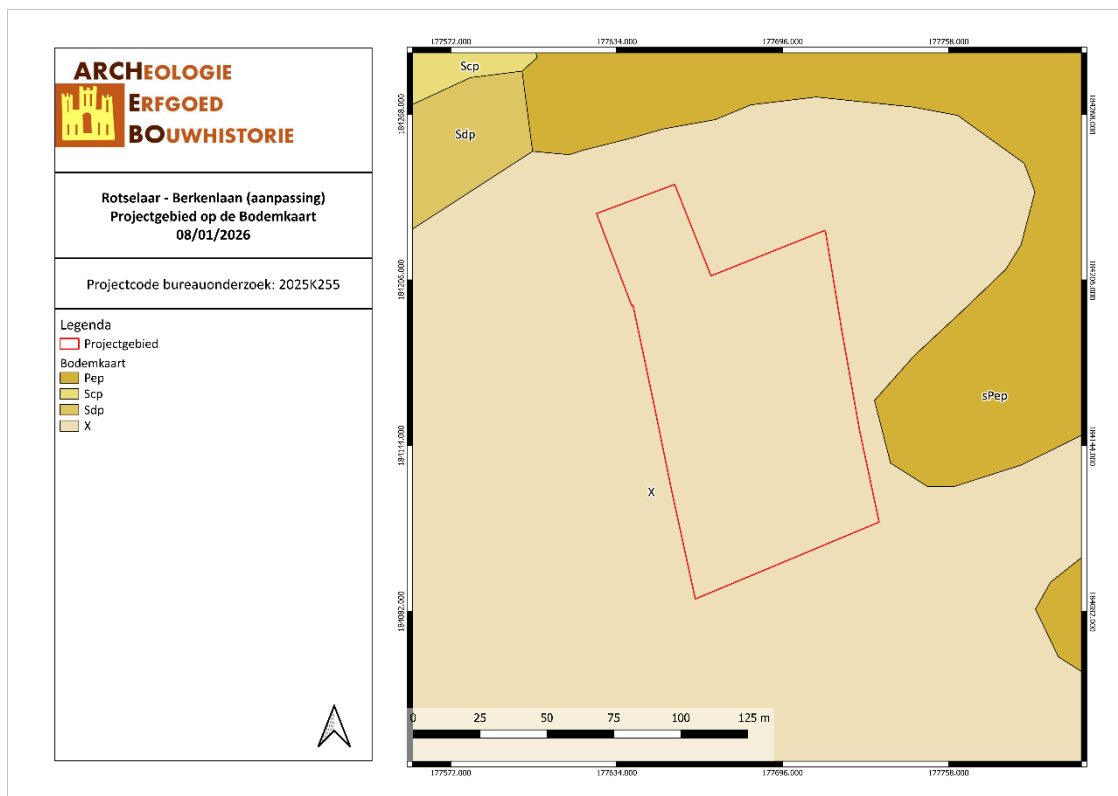
ROBE/8/1/26/11 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2026)

⁴ BOGEMANS F., *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart, kaartblad 24 Aarschot*, Brussel, 2007.

3.1.2.4 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik⁵

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het projectgebied volledig binnen bodemtype X. Dit is duingrond: golvende tot sterk golvende terreinen die het landschap van de rivierduinen bepalen. De meeste bodems zijn van het type Zap, soms niet gedifferentieerde terreinen met overstoven Podzolen. Soms betreft het geëgaliseerde duinen waarin naast Holocene zanden ook Pleistoceen en Tertiair kan voorkomen. Ze zijn ongeschikt voor landbouw; matig tot weinig geschikt voor naalddhout, tenzij de gewone den, de Corsicaanse den en Douglas.

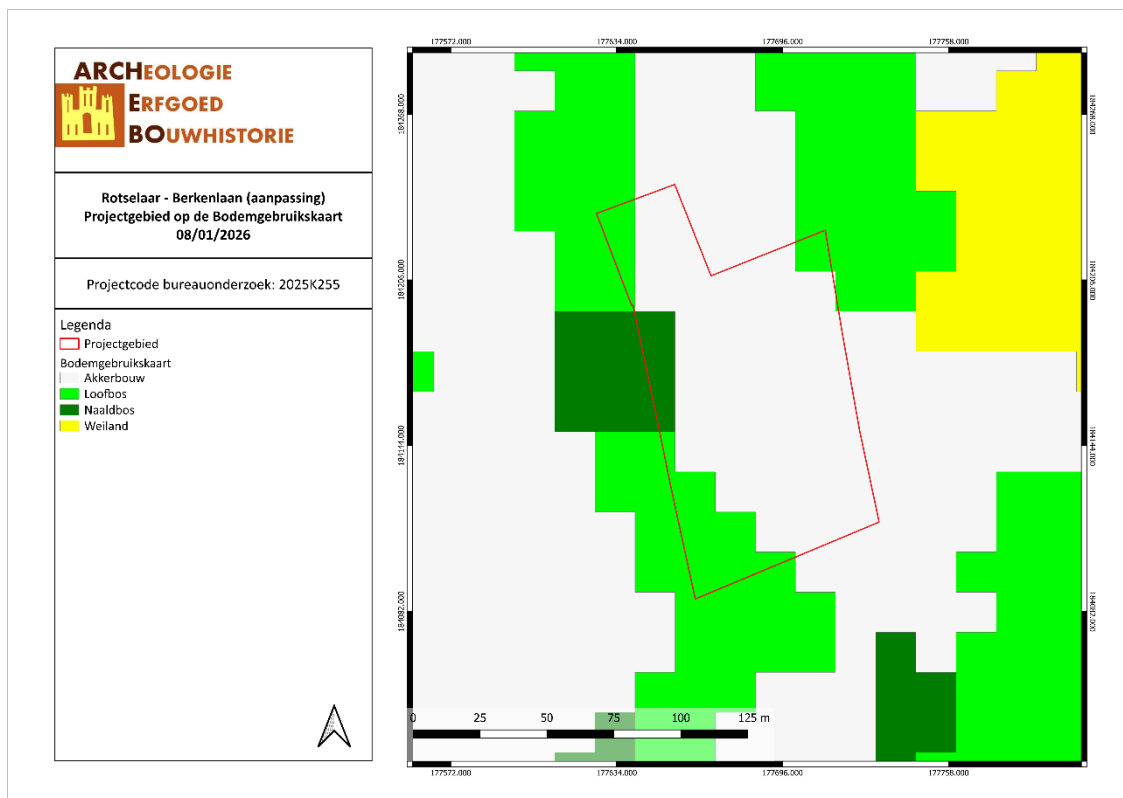

ROBE/8/1/26/12 - Digitale aanmaak

Figuur 19: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2026)

⁵ VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20.000)*, Gent, 2000, p. 145, 210, 254, 317.

Op de Potentiële bodemerosiekaart werd het projectgebied niet gekarteerd. Volgens de bodemgebruiksk kaart ligt het projectgebied binnen akkerbouw, loofbos, naaldbos.

ROBE/8/1/26/13 - Digitale aanmaak

Figuur 20: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruiksk kaart (Geopunt, 2026)

3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Binnen het projectgebied zijn geen archeologische waarden bekend, binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 10 CAI locaties.

In de omgeving van het projectgebied werden 5 veldkarteringen uitgevoerd waarbij lithische artefacten werden aangetroffen (Mesolithicum-Neolithicum) (CAI 158231, 150684, 150683 150682, 3305).

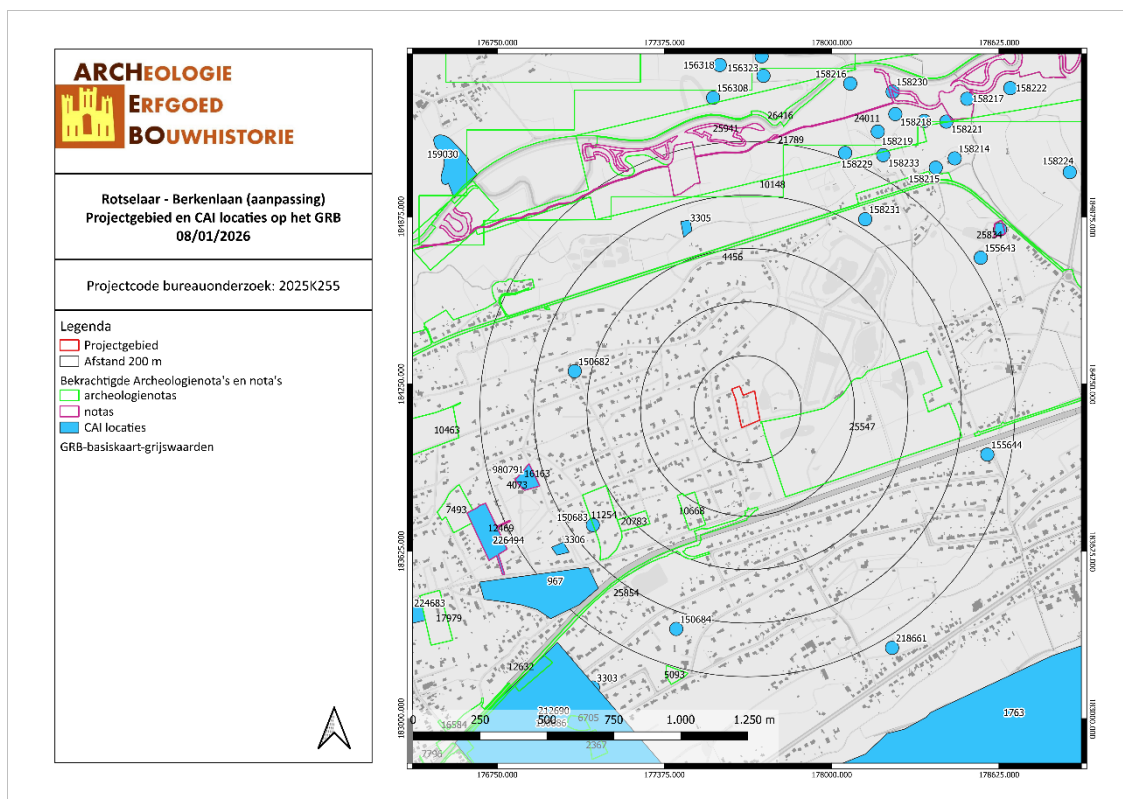
900 m ten oosten van het projectgebied zouden indicaties voor de aanwezigheid van begraving uit de ijzertijd zijn aangetroffen (CAI 155644).

Ca. 1 km ten zuidoosten van het projectgebied stond een galg, afgebeeld op de Villaretkaart (CAI 218661).

Ca. 820 m ten zuidwesten van het projectgebied werden bij toeval urnen uit de Late Bronstijd en vroege IJzertijd aangetroffen (CAI 967).

835 m ten ZW van het projectgebied werden enkele graven uit de metaaltijden aangetroffen: een biconische urne met crematieresten en een bijpotje in 1953 en een slecht bewaarde urne in 1975. Er werd ook een kleine bronzen knopsikkel uit de Bronstijd aangetroffen (CAI 3306).⁴

812 m ten WZW van het projectgebied werd archeologisch onderzoek uitgevoerd. Op basis van vier landschappelijke boringen bleek dat het podzolprofiel op het terrein gaaf tot matig gaaf bewaard was. Tijdens het verkennend booronderzoek werden geen lithische artefacten aangetroffen. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden negen sporen aangetroffen, waaronder zes natuurlijke plantkuilen, één recente verstoring, één recente paalkuil en één recente greppel (CAI 980791).

ROBE/8/1/26/14 - Digitale aanmaak

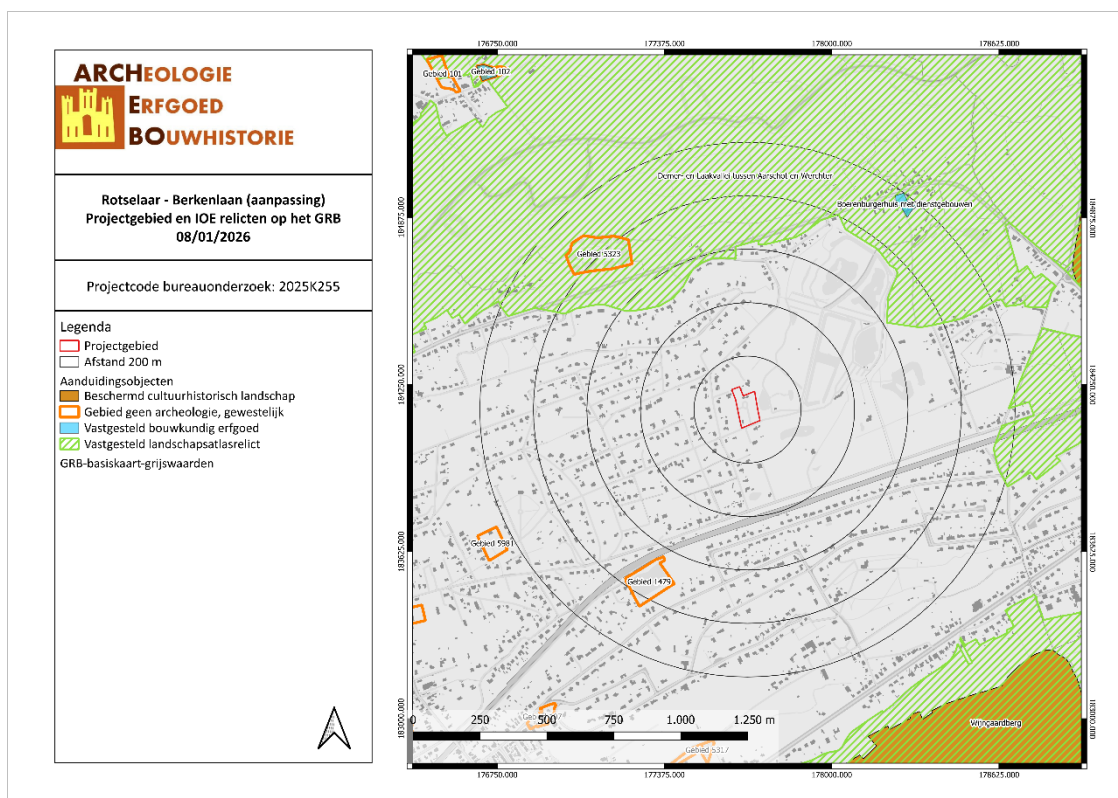
Figuur 21: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2026)

3.2.2 Bekrachtigde archeologienota's en nota's

Binnen een straal van 250 m rondom het projectgebied werd één archeologienota opgesteld. Deze archeologienota (id 25547)⁶ werd opgemaakt door Acke en Bracke voor een terrein dat slechts enkele meters ten oosten van het projectgebied ligt. Binnen dit terrein werd een verkaveling gepland. Op basis van het bureauonderzoek was er een eerder lage archeologische verwachting. Toch kon de aanwezigheid van een archeologische site niet volledig worden uitgesloten en werden er landschappelijke boringen en proefsleuven aanbevolen.

3.2.3 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten gezocht worden. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld en/of beschermd zijn.⁷ Binnen het projectgebied bevinden zich geen vastgestelde en/of beschermde erfgoedobjecten.

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen

Rotselaar zou van de woorden Hroth-so of Rozo (een persoonsnaam) en -laar (open plek in het bos) komen en wordt voor de eerste maal vermeld in 1140 als Rochelar. Andere varianten van de plaatsnaam zijn Rotslar, Rotislar, Rotslart, Rothelar, Roslart, Rocelart, Roteleir en Rotselar.

In de 12de eeuw was het de hertog van Brabant die het gezag had over Rotselaar. Vanaf ca. 1170 vestigden dienstmannen van de hertog zich in Rotselaar. In de loop van de volgende eeuw werden ze opgenomen in de adel zodat ze als heer macht hadden over de heerlijkheid. In deze eeuw had de orde van de Norbertijnen de parochiale rechten en inkomsten van Rotselaar (Wezemaal en Werchter) in haar bezit. Voor Rotselaar kwamen deze rechten en inkomsten toe aan de abdij van Averbode. In de 14de eeuw werd Werchter onttrokken aan de macht van de heren Berthouts en werd het samen met Wezemaal en Rotselaar deel van het Land of de Baronie van Rotselaar. In 1516 kwam deze baronie in handen van de familie van Cröy om vervolgens toegevoegd te worden aan het markgraafschap Aarschot, dat in 1533 verheven werd tot een hertogdom.

Vanaf 1488 werd Rotselaar voortdurend geteisterd door oorlogsgeweld. Vanaf 1750 tot diep in de 19de eeuw kon de welvaart weer toenemen door het toepassen van enkele vernieuwingen binnen de landbouw. Tussen de 13de en de 16de eeuw was vooral de wijnteelt ruim verspreid in deze streek. De wijnteelt kende een heropbloei tussen 1810 en 1850, voornamelijk in Wezemaal. De industriële revolutie zorgde tijdens de tweede helft van de 19de eeuw voor nog meer welvaart. Tijdens WO I tenslotte werd aan de Dijle in de buurt van de watermolen van Rotselaar een hevig slag geleverd. Aangezien tussen Rotselaar en Wezemaal geen natuurlijke grenzen zijn, zorgde dit voor onderlinge twisten over grensafbakening. Deze bleven duren tot aan de gemeentefusie. De huidige gemeente Rotselaar ontstond op 1 januari 1977 toen Rotselaar, Werchter en Wezemaal werden samengevoegd.⁸

⁸ Jan Claesen e.a., 'Archeologienota Rotselaar - Beatrijkslaan 5-7', Archeologienota - Verslag van Resultaten (Kortenaken: ARCHEBO bvba, maart 2018), 21–22.

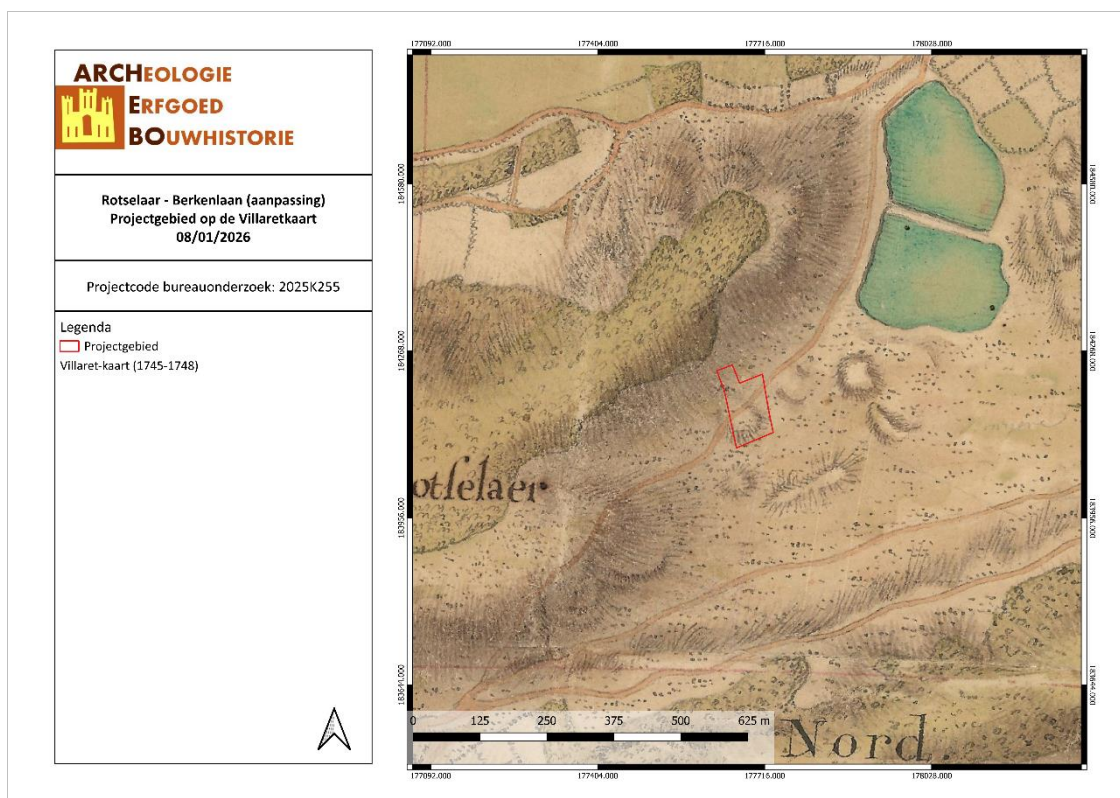
3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

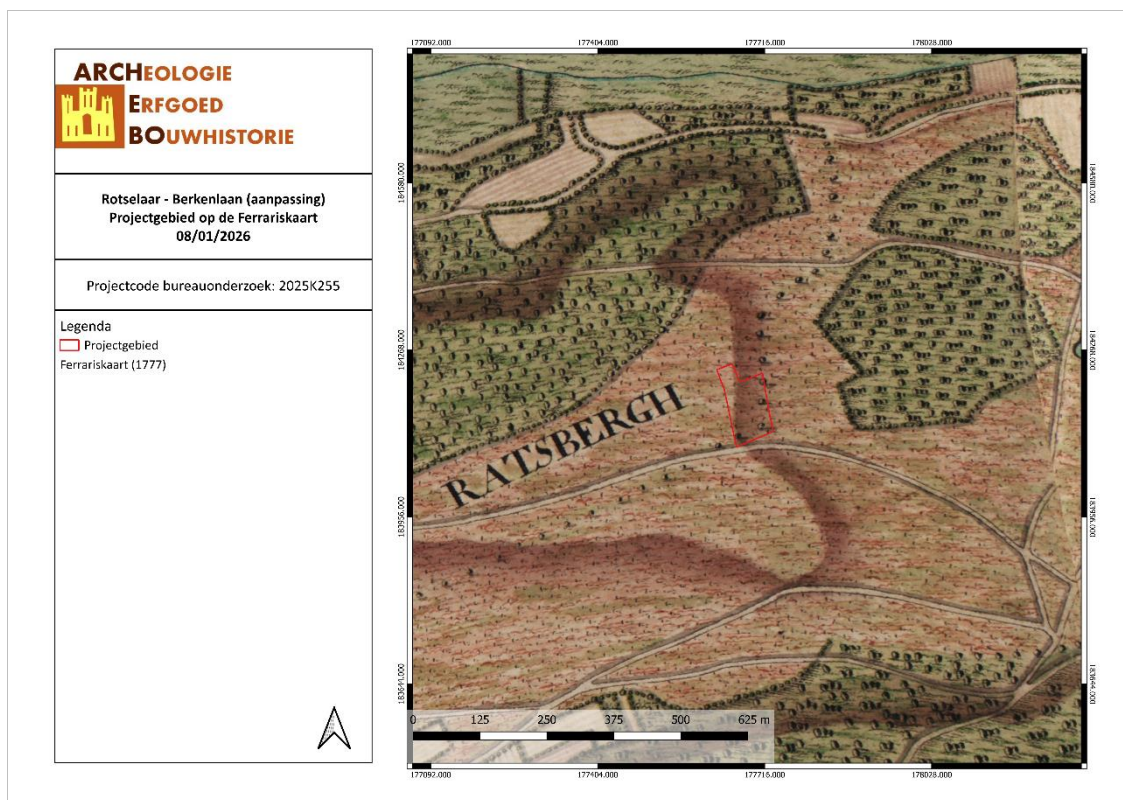
Vooreerst worden enkele pre-19de -eeuwse cartografische bronnen behandeld zoals de Villaretkaart en de Ferriskaart.

Op de Villaretkaart is duidelijk te zien dat het projectgebied in een heidegebied met duinen ligt. Er is geen bebouwing in de buurt, maar wel een weg die door het noorden van het gebied loopt. De heuveltoppen in de buurt zijn bebost en ten noordoosten van het projectgebied liggen twee grote vijvers. De Ferriskaart toont een vergelijkbaar beeld, als ligt de weg hier ten zuiden van het projectgebied. Beide waterpartijen worden op deze kaart niet afgebeeld. Het projectgebied ligt op een oost gerichte helling. Doorheen het projectgebied wordt een rij bomen afgebeeld die door de heide loopt.

ROBE/8/1/26/16 - Digitale aanmaak

Figuur 23: Detail uit de Villaretkaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2026)

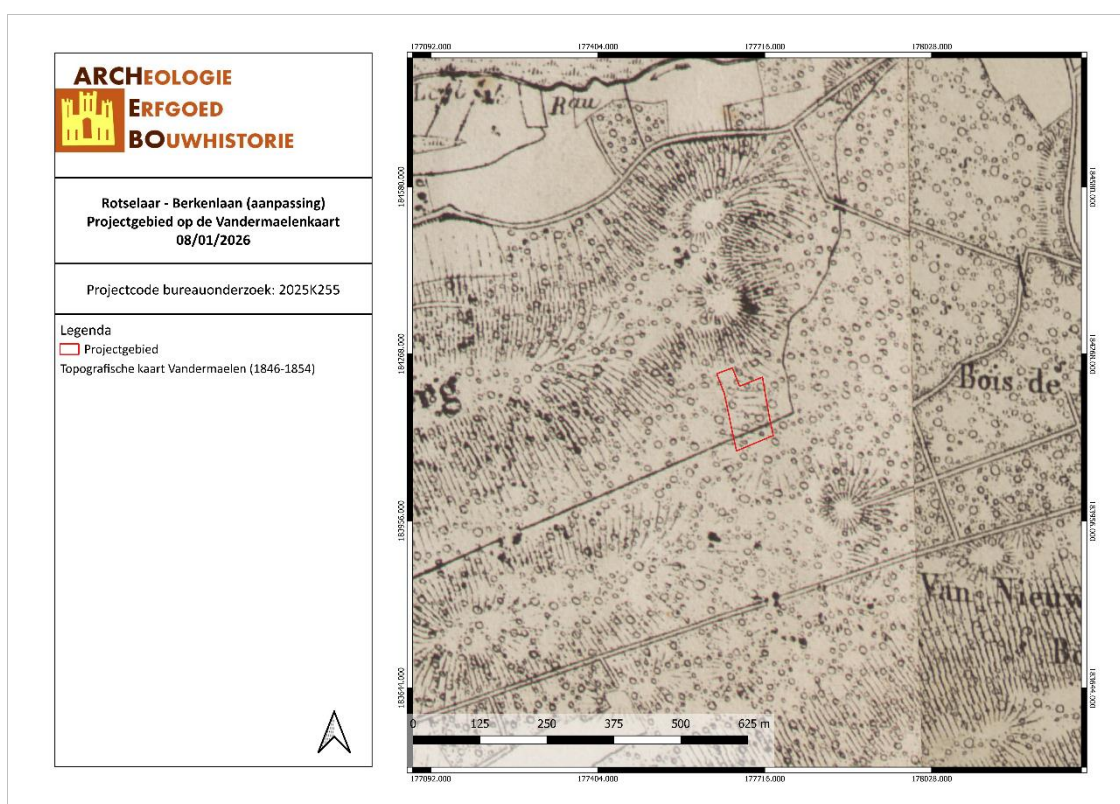

ROBE/8/1/26/17 - Digitale aanmaak

Figuur 24: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2026)

Vervolgens worden vier cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.⁹ De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778. Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Een vierde bron is de topografische kaart van 1873.

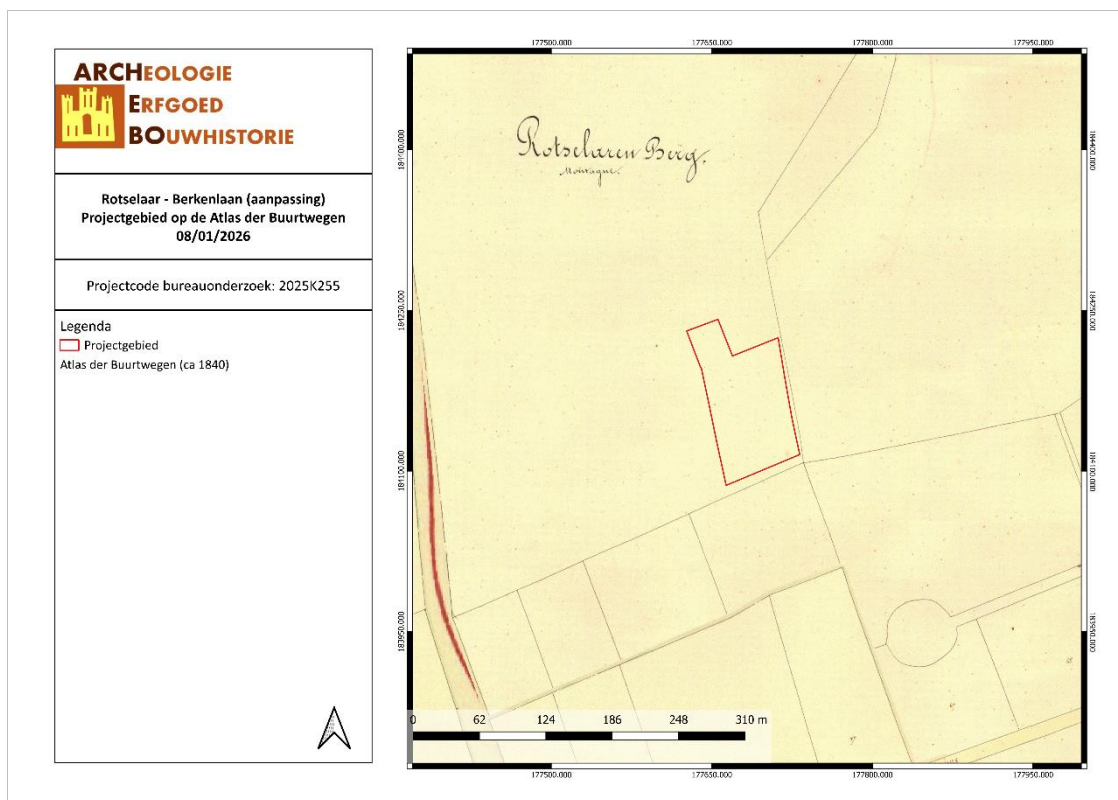
Op de Vandermaelenkaart is de heide beplant met naaldbomen. De rij bomen van de Ferrariskaart is aanwezig, maar lijkt op de Vandermaelenkaart eerder een gracht voor te stellen. Op de Atlas der Buurtwegen is het projectgebied onbebouwd, er zijn ook geen wegen in de omgeving. Op de Popp-kaart lijkt de huidige Berkenlaan ten zuiden van het projectgebied aanwezig te zijn.

ROBE/8/1/26/18 - Digitale aanmaak

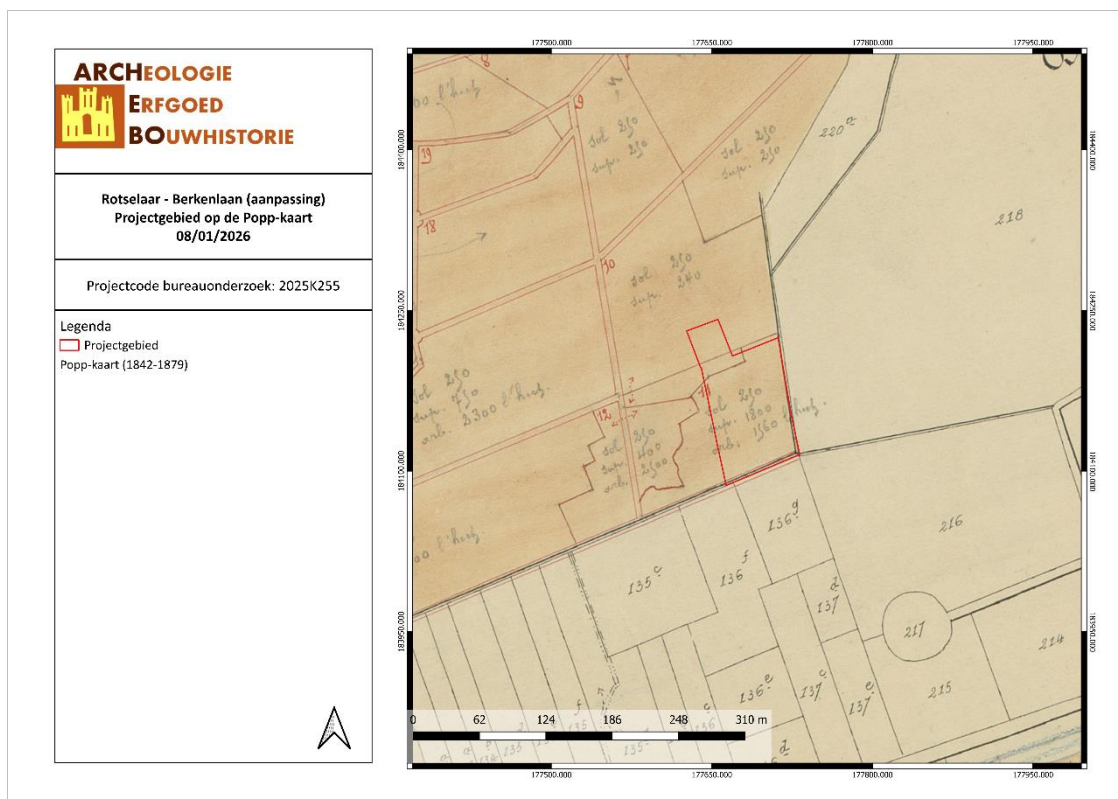
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2026)

⁹ Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 2 januari 2018, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

ROBE/8/1/26/19 - Digitale aanmaak

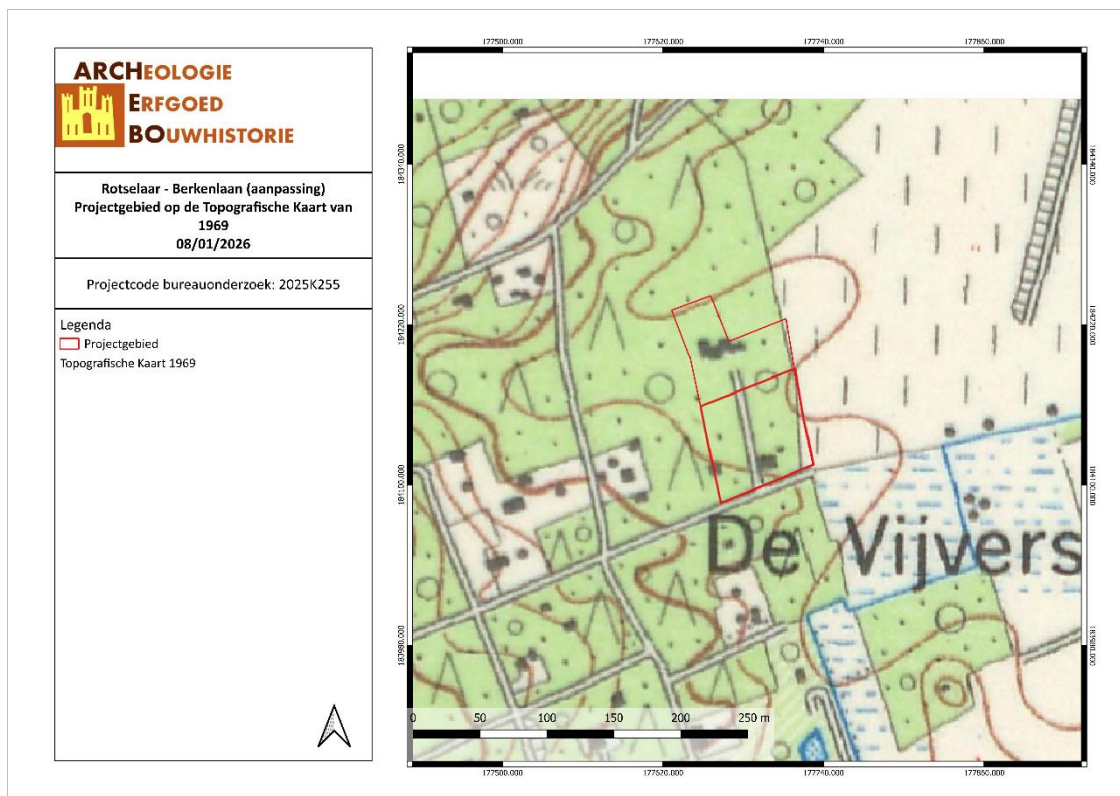
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2026)

ROBE/8/1/26/20 - Digitale aanmaak

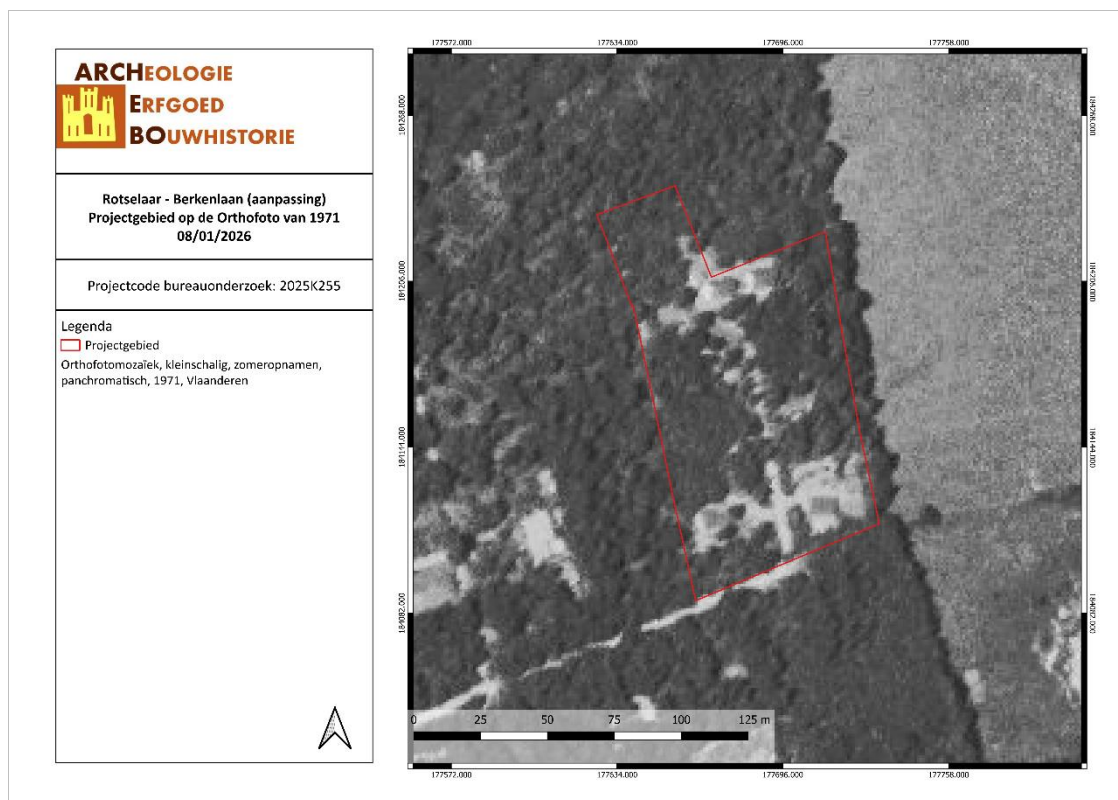
Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2026)

Vervolgens worden er topografische kaarten en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw vergeleken. Op de topografische kaart van 1969 is het projectgebied nog steeds bebost. De huidige erfdienstbaarheidsweg richting de gebouwen in het noorden van het projectgebied is aanwezig. In het westen van het projectgebied staat een gebouw. De ligging komt overeen met het huidige gebouw. In het oosten staat ook een gebouw afgebeeld dat thans verdwenen is. De luchtfoto van 1971 toont een identiek beeld. Op de luchtfoto van 1979-1990 is dezelfde situatie zichtbaar, het bos is dichter geworden. Op de luchtfoto van 2000-2003 is het oostelijke gebouw verdwenen. Deze situatie komt overeen met de huidige.

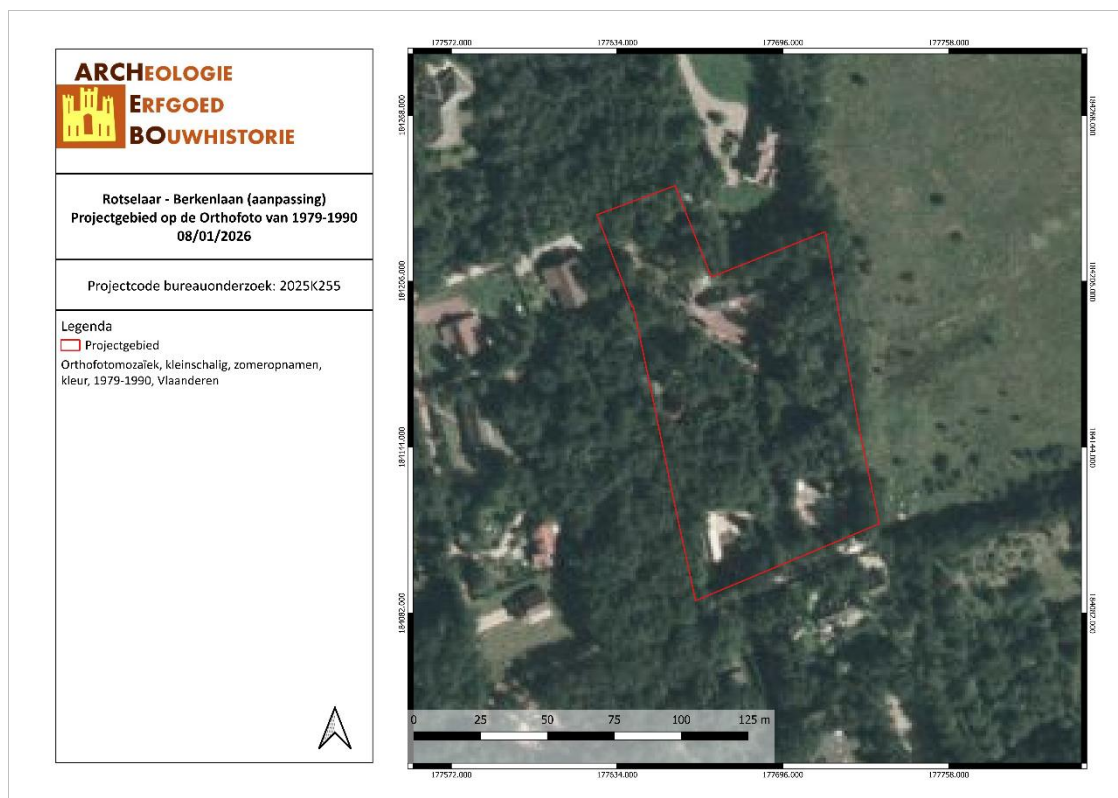
ROBE/8/1/26/21 - Digitale aanmaak

Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1969 (Geopunt, 2026)

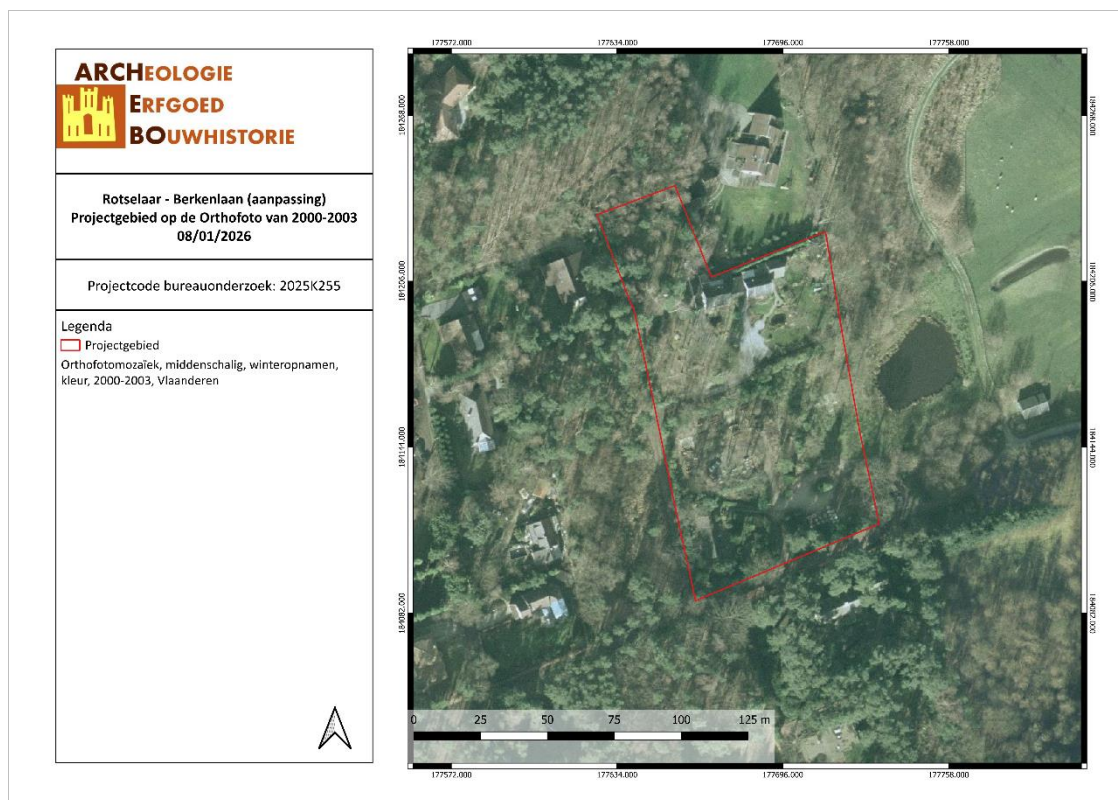
ROBE/8/1/26/22 - Digitale aanmaak

Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2026)

ROBE/8/1/26/23 - Digitale aanmaak

Figuur 30: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2026)

ROBE/8/1/26/24 - Digitale aanmaak

Figuur 31: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2000-2003 (Geopunt, 2026)

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het projectgebied volledig binnen bodemtype X. Dit is duingrond: golvende tot sterk golvende terreinen die het landschap van de rivierduinen bepalen. De meeste bodems zijn van het type Zap, soms niet gedifferentieerde terreinen met overstoven Podzolen. Soms betreft het geëgaliseerde duinen waarin naast Holocene zanden ook Pleistoceen en Tertiair kan voorkomen. Ze zijn ongeschikt voor landbouw; matig tot weinig geschikt voor naalddhout, tenzij de gewone den, de Corsicaanse den en Douglas.

Het projectgebied stijgt van ca. 15,3 m TAW in het noorden naar ca. 19,5 m TAW in het zuiden, een stijging van 4 m over een afstand van ca. 155 m. Binnen het projectgebied is wel wat reliëf te zien, waarbij het noorden en zuiden hoger liggen dan het centrale deel. Dit is mogelijk te verklaren door de aanwezigheid van duinen. Op grotere schaal is te zien dat het projectgebied gelegen is in een lager gelegen zone tussen twee heuvelruggen ten oosten en zuiden van het projectgebied. De dichtstbijzijnde waterloop is de Leibeek die ca. 500 m ten oosten van het projectgebied stroomt. Het gaat vermoedelijk echter om een niet natuurlijke waterloop: er zijn op deze locatie geen fluviatiele afzettingen gekarteerd en op de oudste historische kaarten staat deze waterloop ook niet afgebeeld. De dichtstbijzijnde natuurlijke waterlopen liggen ten noorden van het projectgebied: de Leibeek (met dezelfde naam als de hierboven genoemde niet natuurlijke waterloop, doch beide waterlopen staan niet met elkaar in verbinding) ligt 700 m van het projectgebied en de Demer 1100 m. Deze verre verwijdering van waterlopen betekent echter niet dat de kans op het aantreffen van steentijd artefactensites laag is. In de omgeving worden poelen afgebeeld op de historische kaarten, en het projectgebied is ook gelegen in een gradiëntenzone: in de omgeving komen zowel droge als zeer natte gronden voor. In de omgeving liggen enkele locaties waar lithische artefacten zijn aangetroffen. De landschappelijke ligging van deze locaties verschilt wel van de locatie van het projectgebied: de locaties met lithische artefacten liggen meer op de heuvels en/of dicht bij de natuurlijke waterlopen. Al bij al is er een (gemiddelde tot lage) kans op het aantreffen van steentijd artefactensites.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat het projectgebied in de 18de eeuw in de heide (met duinen) lag. Vanaf de eerste helft van de 19de eeuw werd de heide vervangen door naaldbos. Het projectgebied is lange tijd onbebouwd gebleven. Pas in de tweede helft van de 20ste eeuw verschijnen er vier gebouwen: een nog bestaand gebouw in het westen, twee nog bestaande gebouwen in het noorden en een tussen 1979 en 2003 gesloopt gebouw in het oosten.

Binnen het projectgebied zijn geen archeologische waarden bekend, binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 10 CAI locaties. In de omgeving van het projectgebied werden 5 veldkarteringen uitgevoerd waarbij lithische artefacten werden aangetroffen (Mesolithicum-Neolithicum) (CAI 158231, 150684, 150683 150682, 3305). De landschappelijke ligging van deze locaties verschilt wel van de locatie van het projectgebied: de locaties met lithische artefacten liggen meer op de heuvels en/of dicht bij de natuurlijke waterlopen. Verder gaat het om drie locaties met begravingen uit de metaaltijden; de locatie van een galg uit de Nieuwe Tijd; een proefsleuvenonderzoek waarbij enkel natuurlijke en recente sporen werden aangetroffen.

Het projectgebied bevindt zich historisch gezien in een omgeving met een al bij al eerder middelmatig tot laag archeologisch potentieel. Net zoals voor de locaties met lithische artefacten geldt dat andere plaatsen in de directe omgeving (straal van 1 km) beter geschikt waren voor bewoning in het verleden (dichter bij de natuurlijke waterlopen en buiten het heide/duingebied). Op basis van het bureauonderzoek kan de aanwezigheid van sporensites echter niet worden uitgesloten. In de omgeving is er ook nog maar weinig archeologisch onderzoek uitgevoerd, er dus een potentieel voor kenniswinst.

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

De bestaande bebouwing zal gesloopt worden. Vervolgens wordt het projectgebied verkaveld. Lot 1 heeft een oppervlakte van 2012 m² en lot 2 heeft een oppervlakte van 2004 m². Beide loten grenzen in het zuiden aan de Berkenlaan en zullen in de toekomst bebouwd worden. De toekomstige rooilijn ligt minimaal 12 en maximaal 15 m van de Berkenlaan. Aangezien het projectgebied gelegen is in woonparkgebied dienen de bestaande bomen zoveel mogelijk bewaard te blijven. Er werd binnen beide loten een bebouwbare zone afgebakend van telkens 300 m². Enkel binnen deze zone mag er gebouwd worden (inclusief aanleg van terrassen, vijvers, tuinhuizen etc.). Rondom beide bebouwbare zones wordt nog een tuinzone voorzien met een oppervlakte van 200 m². In deze tuinzone kunnen nog bodemingrepen plaatsvinden. Tevens is er vanaf beide bebouwbare zones nog een zone voorzien voor de oprit en nutsvoorzieningen vanaf de Berkenlaan naar de inpandige garage. Buiten deze voornoemde zones dienen loten 1 en 2 onbebouwd te blijven. Binnen de rest van deze beide loten dienen alle bestaande bomen behouden te blijven en mogen er geen bodemingrepen plaatsvinden. Aangezien het om een verkaveling gaat is er nog geen exacte informatie over de diepte van de toekomstige verstoringen. Er wordt bijgevolg uitgegaan van een maximale verstoringegraad binnen de beide bebouwbare zones, tuinzones en opritten. Deze oppervlakte bedraagt 662,3 m² voor lot 1 en 664,61 m² voor lot 2, in totaal dus ca. 1307 m².

Ten noorden van deze loten werden nog loten 1A en 2A afgebakend, met een oppervlakte van respectievelijk 579 en 566 m². Deze loten zullen uit de verkaveling gesloten worden en bij de noordelijker gelegen percelen 43M8 en 43S30 gevoegd worden. Binnen de drie meest noordelijke loten (dit wil zeggen bebouwde loten 43M8 en 43S30 met respectievelijk huisnummers 65 en 67 én het onbebouwde perceel 43S15) worden eveneens geen bodemingrepen gepland. Tenslotte ligt er centraal binnen het projectgebied nog lot 3. Het gaat om een erfdienstbaarheid voor de noordelijker gelegen huisnummers 65 en 67. Dit lot zal een private weg worden. Ook lot 3 zal uit de verkaveling gesloten worden, hier zijn geen bodemingrepen voorzien.

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?

Binnen het projectgebied zijn geen archeologische waarden bekend, binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 10 CAI locaties. In de omgeving van het projectgebied werden 5 veldkarteringen uitgevoerd waarbij lithische artefacten werden aangetroffen (Mesolithicum-Neolithicum) (CAI 158231, 150684, 150683 150682, 3305). De landschappelijke ligging van deze locaties verschilt wel van de locatie van het projectgebied: de locaties met lithische artefacten liggen meer op de heuvels en/of dicht bij de natuurlijke waterlopen. Verder gaat het om drie locaties met begravingen uit de metaaltijden; de locatie van een galg uit de Nieuwe Tijd; een proefsleuvenonderzoek waarbij enkel natuurlijke en recente sporen werden aangetroffen.

2. Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat het projectgebied in de 18de eeuw in de heide (met duinen) lag. Vanaf de eerste helft van de 19de eeuw werd de heide vervangen door naaldbos. Het projectgebied is lange tijd onbebouwd gebleven. Pas in de tweede helft van de 20ste eeuw verschijnen er vier gebouwen: een nog bestaand gebouw in het westen, twee nog bestaande gebouwen in het noorden en een tussen 1979 en 2003 gesloopt gebouw in het oosten.

3. Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?

Het projectgebied stijgt van ca. 15,3 m TAW in het noorden naar ca. 19,5 m TAW in het zuiden, een stijging van 4 m over een afstand van ca. 155 m. Binnen het projectgebied is wel wat reliëf te zien, waarbij het noorden en zuiden hoger liggen dan het centrale deel. Dit is mogelijk te verklaren door de aanwezigheid van duinen. Op grotere schaal is te zien dat het projectgebied gelegen is in een lager gelegen zone tussen twee heuvelruggen ten oosten en zuiden van het projectgebied. De dichtstbijzijnde waterloop is de Leibeek die ca. 500 m ten oosten van het projectgebied stroomt. Het gaat vermoedelijk echter om een niet natuurlijke waterloop: er zijn op deze locatie geen fluviatiele afzettingen gekarteerd en op de oudste historische kaarten staat deze waterloop ook niet afgebeeld. De dichtstbijzijnde natuurlijke waterlopen liggen ten noorden van het projectgebied: de Leibeek (met dezelfde naam als de hierboven genoemde niet natuurlijke waterloop, doch beide waterlopen staan niet met elkaar in verbinding) ligt 700 m van het projectgebied en de Demer 1100 m. Deze verre verwijdering van waterlopen betekent echter niet dat de kans op het aantreffen van steentijd artefactensites laag is. In de omgeving worden poelen afgebeeld op de historische kaarten, en het projectgebied is ook gelegen in een gradiëntenzone: in de omgeving komen zowel droge als zeer natte gronden voor. In de omgeving liggen enkele locaties waar lithische artefacten zijn aangetroffen. De landschappelijke ligging van deze locaties verschilt wel van de locatie van het projectgebied: de locaties met lithische artefacten liggen meer op de heuvels en/of dicht bij de natuurlijke waterlopen. Al bij al is er een (gemiddelde tot lage) kans op het aantreffen van steentijd artefactensites.

Het projectgebied bevindt zich historisch gezien in een omgeving met een al bij al eerder middelmatig tot laag archeologisch potentieel. Net zoals voor de locaties met lithische artefacten geldt dat andere plaatsen in de directe omgeving (straal van 1 km) beter geschikt waren voor bewoning in het verleden (dichter bij de natuurlijke waterlopen en buiten het heidegebied). Op basis van het bureauonderzoek kan de aanwezigheid van sporensites echter niet worden uitgesloten. In de omgeving is er ook nog maar weinig archeologisch onderzoek uitgevoerd, er dus een potentieel voor kenniswinst.

4. In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?

Op basis van het bureauonderzoek kan niet gezegd worden welke verstoringsgraad het aanplanten en rooien van bos en het bouwen en slopen van de gebouwen heeft veroorzaakt.

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

De bestaande bebouwing zal gesloopt worden. Vervolgens wordt het projectgebied verkaveld. Lot 1 heeft een oppervlakte van 2012 m² en lot 2 heeft een oppervlakte van 2004 m². Beide loten grenzen in het zuiden aan de Berkenlaan en zullen in de toekomst bebouwd worden. De toekomstige rooilijn ligt minimaal 12 en maximaal 15 m van de Berkenlaan. Aangezien het projectgebied gelegen is in woonparkgebied dienen de bestaande bomen zoveel mogelijk bewaard te blijven. Er werd binnen beide loten een bebouwbare zone afgebakend van telkens 300 m². Enkel binnen deze zone mag er gebouwd worden (inclusief aanleg van terrassen, vijvers, tuinhuizen etc.). Rondom beide bebouwbare zones wordt nog een tuinzone voorzien met een oppervlakte van 200 m². In deze tuinzone kunnen nog bodemingrepen plaatsvinden. Tevens is er vanaf beide bebouwbare zones nog een zone voorzien voor de oprit en nutsvoorzieningen vanaf de Berkenlaan naar de inpandige garage. Buiten deze voornoemde zones dienen loten 1 en 2 onbebouwd te blijven. Binnen de rest van deze beide loten dienen alle bestaande bomen behouden te blijven en mogen er geen bodemingrepen plaatsvinden. Aangezien het om een verkaveling gaat is er nog geen exacte informatie over de diepte van de toekomstige verstoringen. Er wordt bijgevolg uitgegaan van een maximale verstoringsgraad binnen de beide bebouwbare zones, tuinzones en opritten. Deze oppervlakte bedraagt 662,3 m² voor lot 1 en 664,61 m² voor lot 2, in totaal dus ca. 1307 m².

Ten noorden van deze loten werden nog loten 1A en 2A afgebakend, met een oppervlakte van respectievelijk 579 en 566 m². Deze loten zullen uit de verkaveling gesloten worden en bij de noordelijker gelegen percelen 43M8 en 43S30 gevoegd worden. Binnen de drie meest noordelijke loten (dit wil zeggen bebouwde loten 43M8 en 43S30 met respectievelijk huisnummers 65 en 67 én het onbebouwde perceel 43S15) worden eveneens geen bodemingrepen gepland. Tenslotte ligt er centraal binnen het projectgebied nog lot 3. Het gaat om een erfdiensbaarheid voor de noordelijker gelegen huisnummers 65 en 67. Dit lot zal een private weg worden. Ook lot 3 zal uit de verkaveling gesloten worden, hier zijn geen bodemingrepen voorzien.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het projectgebied volledig binnen bodemtype X. Dit is duingrond: golvende tot sterk golvende terreinen die het landschap van de rivierduinen bepalen. De meeste bodems zijn van het type Zap, soms niet gedifferentieerde terreinen met overstoven Podzolen. Soms betreft het geëgaliseerde duinen waarin naast Holocene zanden ook Pleistoceen en Tertiair kan voorkomen. Ze zijn ongeschikt voor landbouw; matig tot weinig geschikt voor naalddhout, tenzij de gewone den, de Corsicaanse den en Douglas.

Het projectgebied stijgt van ca. 15,3 m TAW in het noorden naar ca. 19,5 m TAW in het zuiden, een stijging van 4 m over een afstand van ca. 155 m. Binnen het projectgebied is wel wat reliëf te zien, waarbij het noorden en zuiden hoger liggen dan het centrale deel. Dit is mogelijk te verklaren door de aanwezigheid van duinen. Op grotere schaal is te zien dat het projectgebied gelegen is in een lager gelegen zone tussen twee heuvelruggen ten oosten en zuiden van het projectgebied. De dichtstbijzijnde waterloop is de Leibeek die ca. 500 m ten oosten van het projectgebied stroomt. Het gaat vermoedelijk echter om een niet natuurlijke waterloop: er zijn op deze locatie geen fluviale afzettingen gekarteerd en op de oudste historische kaarten staat deze waterloop ook niet afgebeeld. De dichtstbijzijnde natuurlijke waterlopen liggen ten noorden van het projectgebied: de Leibeek (met dezelfde naam als de hierboven genoemde niet natuurlijke waterloop, doch beide waterlopen staan niet met elkaar in verbinding) ligt 700 m van het projectgebied en de Demer 1100 m. Deze verre verwijdering van

waterlopen betekent echter niet dat de kans op het aantreffen van steentijd artefactensites laag is. In de omgeving worden poelen afgebeeld op de historische kaarten, en het projectgebied is ook gelegen in een gradiëntzone: in de omgeving komen zowel droge als zeer natte gronden voor. In de omgeving liggen enkele locaties waar lithische artefacten zijn aangetroffen. De landschappelijke ligging van deze locaties verschilt wel van de locatie van het projectgebied: de locaties met lithische artefacten liggen meer op de heuvels en/of dicht bij de natuurlijke waterlopen. Al bij al is er een (gemiddelde tot lage) kans op het aantreffen van steentijd artefactensites.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat het projectgebied in de 18de eeuw in de heide (met duinen) lag. Vanaf de eerste helft van de 19de eeuw werd de heide vervangen door naaldbos. Het projectgebied is lange tijd onbebouwd gebleven. Pas in de tweede helft van de 20ste eeuw verschijnen er vier gebouwen: een nog bestaand gebouw in het westen, twee nog bestaande gebouwen in het noorden en een tussen 1979 en 2003 gesloopt gebouw in het oosten.

Binnen het projectgebied zijn geen archeologische waarden bekend, binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 10 CAI locaties. In de omgeving van het projectgebied werden 5 veldkarteringen uitgevoerd waarbij lithische artefacten werden aangetroffen (Mesolithicum-Neolithicum) (CAI 158231, 150684, 150683 150682, 3305). De landschappelijke ligging van deze locaties verschilt wel van de locatie van het projectgebied: de locaties met lithische artefacten liggen meer op de heuvels en/of dicht bij de natuurlijke waterlopen. Verder gaat het om drie locaties met begravingen uit de metaaltijden; de locatie van een galg uit de Nieuwe Tijd; een proefsleuvenonderzoek waarbij enkel natuurlijke en recente sporen werden aangetroffen.

Het projectgebied bevindt zich historisch gezien in een omgeving met een al bij al eerder middelmatig tot laag archeologisch potentieel. Net zoals voor de locaties met lithische artefacten geldt dat andere plaatsen in de directe omgeving (straal van 1 km) beter geschikt waren voor bewoning in het verleden (dicht bij de natuurlijke waterlopen en buiten het heide/duingebied). Op basis van het bureauonderzoek kan de aanwezigheid van sporensites echter niet worden uitgesloten. In de omgeving is er ook nog maar weinig archeologisch onderzoek uitgevoerd, er dus een potentieel voor kenniswinst.

4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

Het projectgebied stijgt van ca. 15,3 m TAW in het noorden naar ca. 19,5 m TAW in het zuiden, een stijging van 4 m over een afstand van ca. 155 m. Binnen het projectgebied is wel wat reliëf te zien, waarbij het noorden en zuiden hoger liggen dan het centrale deel. Dit is mogelijk te verklaren door de aanwezigheid van duinen. Op grotere schaal is te zien dat het projectgebied gelegen is in een lager gelegen zone tussen twee heuvelruggen ten oosten en zuiden van het projectgebied. De dichtstbijzijnde waterloop is de Leibeek die ca. 500 m ten oosten van het projectgebied stroomt. Het gaat vermoedelijk echter om een niet natuurlijke waterloop: er zijn op deze locatie geen fluviatiele afzettingen gekarteerd en op de oudste historische kaarten staat deze waterloop ook niet afgebeeld. De dichtstbijzijnde natuurlijke waterlopen liggen ten noorden van het projectgebied: de Leibeek (met dezelfde naam als de hierboven genoemde niet natuurlijke waterloop, doch beide waterlopen staan niet met elkaar in verbinding) ligt 700 m van het projectgebied en de Demer 1100 m. Deze verre verwijdering van waterlopen betekent echter niet dat de kans op het aantreffen van steentijd artefactensites laag is. In de omgeving worden poelen afgebeeld op de historische kaarten, en het projectgebied is ook gelegen in een gradiëntzone: in de omgeving komen zowel droge als zeer natte gronden voor. In de omgeving liggen enkele locaties waar lithische artefacten zijn aangetroffen. De landschappelijke ligging van deze locaties verschilt wel van de locatie van het projectgebied: de locaties met lithische artefacten liggen meer op de heuvels en/of dicht bij de natuurlijke waterlopen. Al bij al is er een (gemiddelde tot lage) kans op het aantreffen van steentijd artefactensites.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat het projectgebied in de 18de eeuw in de heide (met duinen) lag. Vanaf de eerste helft van de 19de eeuw werd de heide vervangen door naaldbos. Het projectgebied is lange tijd onbebouwd gebleven. Pas in de tweede helft van de 20ste eeuw verschijnen er vier gebouwen: een nog bestaand gebouw in het westen, twee nog bestaande gebouwen in het noorden en een tussen 1979 en 2003 gesloopt gebouw in het oosten.

Binnen het projectgebied zijn geen archeologische waarden bekend, binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 10 CAI locaties. In de omgeving van het projectgebied werden 5 veldkarteringen uitgevoerd waarbij lithische artefacten werden aangetroffen (Mesolithicum-Neolithicum) (CAI 158231, 150684, 150683 150682, 3305). De landschappelijke ligging van deze locaties verschilt wel van de locatie van het projectgebied: de locaties met lithische artefacten liggen meer op de heuvels en/of dicht bij de natuurlijke waterlopen. Verder gaat het om drie locaties met begravingen uit de metaaltijden; de locatie van een galg uit de Nieuwe Tijd; een proefsleuvenonderzoek waarbij enkel natuurlijke en recente sporen werden aangetroffen.

Het projectgebied bevindt zich historisch gezien in een omgeving met een al bij al eerder middelmatig tot laag archeologisch potentieel. Net zoals voor de locaties met lithische artefacten geldt dat andere plaatsen in de directe omgeving (straal van 1 km) beter geschikt waren voor bewoning in het verleden (dicht bij de natuurlijke waterlopen en buiten het heide/duingebied). Op basis van het bureauonderzoek kan de aanwezigheid van sporensites echter niet worden uitgesloten. In de omgeving is er ook nog maar weinig archeologisch onderzoek uitgevoerd, er dus een potentieel voor kenniswinst.

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de geplande werken het archeologisch bodemarchief zullen verstoren. Dit wordt kort besproken in het 'Programma van maatregelen'.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

ACKE B., BRACKE M. & FONTEYN P., *Archeologienota Rotselaar Heirbaan*, Moerbeke-Waas, 2023.

BOGEMANS F., *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart, kaartblad 24 Aarschot*, Brussel, 2007.

GEELLEN N., WIJNS D., VERSTREKEN S., BOUCKAERT K. & CLAESEN J., *Archeologienota Rotselaar – Berkenlaan*, Kortenaken, 2025.

LAGA P., LOUWYE S. & GEETS S., 'Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)', *Geologica Belgica*, 4/1-2, 2001.

VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20.000)*, Gent, 2000.

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. "Inventaris Onroerend Erfgoed". Geraadpleegd 17 januari 2017.
<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

Geopunt Vlaanderen. "Atlas der Buurtwegen". Geraadpleegd 2 januari 2017.
<http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2026) .	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2026)	6
Figuur 4: Situering van het projectgebied op Orthofoto van 2024 (Geopunt, 2026)	8
Figuur 5: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2026).....	9
Figuur 6: Verkavelingsplan (opdrachtgever, 2025)	11
Figuur 7: Plan ontbossing (opdrachtgever, 2025)	12
Figuur 8: Plan projectgebied met afbakening van de te verkavelen loten en de loten/percelen die uit de verkaveling gesloten worden (opdrachtgever, 2026)	13
Figuur 9: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in N-Z richting (Geopunt, 2026).....	15
Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in NO-ZW richting (Geopunt, 2026)	15
Figuur 11: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2026).....	15
Figuur 12: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2026)	16
Figuur 13: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2026)	16
Figuur 14: Boortmeerbeek aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2026)	17
Figuur 15: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2026)	18
Figuur 16: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2026)	19
Figuur 17: Uitleg van het type volgens de quartairgeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2026)	19
Figuur 18: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2026)	20
Figuur 19: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2026)	21
Figuur 20: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2026).....	22
Figuur 21: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2026)	23
Figuur 22: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2026)	24
Figuur 23: Detail uit de Villaretkaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2026)	26
Figuur 24: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2026)	27
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2026)	28
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2026)	29
Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2026)	29
Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1969 (Geopunt, 2026)	30
Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2026)	31
Figuur 30: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2026).....	31
Figuur 31: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2000-2003 (Geopunt, 2026).....	32

7 PLANNENLIJST

ROBE/8/1/26/1 - Digitale aanmaak.....	6
ROBE/8/1/26/2 - Digitale aanmaak.....	6
ROBE/8/1/26/3 - Digitale aanmaak.....	8
ROBE/8/1/26/4 - Digitale aanmaak.....	9
ROBE/8/1/26/5 - Digitale aanmaak.....	15
ROBE/8/1/26/6 - Digitale aanmaak.....	16
ROBE/8/1/26/7 - Digitale aanmaak.....	16
ROBE/8/1/26/8 - Digitale aanmaak.....	17
ROBE/8/1/26/9 - Digitale aanmaak.....	18
ROBE/8/1/26/10 - Digitale aanmaak.....	19
ROBE/8/1/26/11 - Digitale aanmaak.....	20
ROBE/8/1/26/12 - Digitale aanmaak.....	21
ROBE/8/1/26/13 - Digitale aanmaak.....	22
ROBE/8/1/26/14 - Digitale aanmaak.....	23
ROBE/8/1/26/15 - Digitale aanmaak.....	24
ROBE/8/1/26/16 - Digitale aanmaak.....	26
ROBE/8/1/26/17 - Digitale aanmaak.....	27
ROBE/8/1/26/18 - Digitale aanmaak.....	28
ROBE/8/1/26/19 - Digitale aanmaak.....	29
ROBE/8/1/26/20 - Digitale aanmaak.....	29
ROBE/8/1/26/21 - Digitale aanmaak.....	30
ROBE/8/1/26/22 - Digitale aanmaak.....	31
ROBE/8/1/26/23 - Digitale aanmaak.....	31
ROBE/8/1/26/24 - Digitale aanmaak.....	32